

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
RIŠŇOVCE
2015 - 2025**

Vypracoval:

MEDIA COELI®

www.mediacoeli.sk

Nasledujúci Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) je vypracovaný v súlade s platným znením zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja a s princípmi tvorby strategického dokumentu uvedené v Metodike na vypracovanie PHSR, verzia 2.0. z roku 2015.

Ciele a priority nasledujúceho PHSR sú v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30, PHSR zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018 a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Obsah

1. Úvod	4
2. Analytická časť PHSR.....	7
2.1. <i>Analýza vnútorného prostredia</i>	<i>7</i>
2.1.1 Sociálne podmienky – ľudské zdroje	8
2.1.1.1. Vývoj nezamestnanosti v obci	12
2.1.2. Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra	14
2.1.2.1. Potenciál obce v oblasti rozvoja výroby a služieb	14
2.1.2.2. Odvetvia výroby a služieb.....	14
2.1.2.3. Základné ekonomické ukazovatele obce	15
2.1.2.4 Technická infraštruktúra	16
2.1.2.5 Energetická infraštruktúra	18
2.1.2.6 Sociálna infraštruktúra	19
2.1.2.7 Zdravotná infraštruktúra	20
2.1.2.8 Kultúrna infraštruktúra	20
2.1.2.9 Verejnoprospešné inštitúcie	21
2.1.2.10 Bývanie	22
2.1.2.11 Vzdelávanie	23
2.1.2.12 Kultúra	24
2.1.2.13 Šport	24
2.1.3. Environmentálne podmienky	25
2.1.3.1 Prírodné danosti obce.....	26
2.1.3.2 Voda	30
2.1.3.3 Pôda	31
2.1.3.4 Ovzdušie	32
2.1.3.5 Odpady	32
2.2. <i>Analýza vonkajšieho prostredia</i>	<i>33</i>
2.3. <i>Zhrnutie súčasného stavu územia</i>	<i>37</i>
3. Strategická časť.....	40
4. Programová časť.....	43
5. Realizačná časť.....	52
5.1. <i>Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....</i>	<i>52</i>
5.2. <i>Monitorovanie a hodnotenie</i>	<i>53</i>
5.3. <i>Komunikačný plán.....</i>	<i>54</i>
6. Finančná časť.....	57
6.1. <i>Indikatívny finančný plán</i>	<i>57</i>
6.2. <i>Finančný rámec pre realizáciu PHSR</i>	<i>58</i>
7. Záver	66
8. Zoznam príloh.....	67

1. Úvod

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rišňovce na roky 2015 - 2025
Územné vymedzenie :	obec
Územný plán obce/VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	21.10.2015
Dátum platnosti:	od 22.10. 2015 do 31.12.2025
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	9.11.2015

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rišňovce na roky 2015 - 2025
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov spracovanie na základe verejnej súťaže. Spracovateľom je spoločnosť: Milena Mrvová - MEDIA COELI®, Pekárska 11, 917 01 Trnava Spracovateľský kolektív: Mgr. Barbora Jančíová, Ing. Michaela Gregušová
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PHSR sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia pracovnej skupiny, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci. Verejnosť sa zapojila formou dotazníkového prieskumu, verejného prerokovania a verejného pripomienkovania PHSR.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: 01.03.2015 – 23.10.2015
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie dokumentu na základe výsledku verejnej súťaže boli financované z vlastných zdrojov obce.
Informácie	www.risnovce.sk

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepcný a systematický rozvoj v horizonte 5 – 10 rokov.

Dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu bol PHSR spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s Metodikou pre spracovanie PHSR (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, júl 2014) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepcných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Nitrianskeho samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018.

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, a iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovať nový PHSR obce na obdobie 2015 - 2025 vyplýva zo zmien v obci v období platnosti pôvodného programu a tiež zo zmeny legislatívnych podmienok v SR

(schválenie novely zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja). Aktualizovaný PHSR umožní obci pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2014 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	Nadnárodná	www.eu2020.gov.sk
Partnerská dohoda na roky 2014 - 2020	2020	Nadnárodná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	Národná	www.mindop.sk
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018	2015	Regionálna	www.enviroportal.sk www.unsk.sk
Územný plán Nitrianskeho kraja 2012	-	Regionálna	www.unsk.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rišňovce na roky 2007 - 2013	2013	Miestna	www.risnovce.sk
Územný plán obce Rišňovce v platnom znení vrátane zmien a doplnkov	-	Miestna	www.risnovce.sk
Programový rozpočet obce Rišňovce na roky 2013-2015 (2015-2017)	2018	Miestna	www.risnovce.sk
Záverečné účty obce za roky 2009 - 2013	-	Miestna	www.risnovce.sk
POH obce na roky 2011-2015 v rámci Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi	2015	Miestna	www.risnovce.sk

Proces vypracovania PHSR bol zabezpečený nasledujúco:

- riadenie: externý spracovateľ vybraný na základe verejnej súťaže
- pracovná skupina pre hospodársku, sociálnu, environmentálnu oblasť
- zapojenie verejnosti: a) dotazníkový prieskum; b) verejné prerokovanie PHSR

Počas prípravy PHSR bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PHSR s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu, prípadne s možnosťou kontaktovať externého spracovateľa PHSR. Pracovné skupiny sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PHSR. Návrh PHSR bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu.

Harmonogram spracovania PHSR										
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Úvod										
Analytická časť										
Strategická časť										
Programová časť										
Realizačná časť										
Finančná časť										
Záver										

PHSR rieši rozvoj obce v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci.

2. Analytická časť PHSR

2.1. Analýza vnútorného prostredia

Nasledujúce riadky analyzujú silné a slabé stránky obce z hľadiska nasledujúcich aspektov:

- ľudské zdroje (počet obyvateľov, úmrtnosť/pôrodnosť, vek, pohlavie, migrácia a pod.)
- vzdelávanie a vzdelanosť (počet žiakov)
- pracovný trh
- hospodárenie obce
- podnikateľské prostredie (počet firiem, zameranie, počet zamestnancov a pod.)
- bytový fond (počet bytových jednotiek, typ vlastníctva a pod.)
- zdravotná infraštruktúra
- technická infraštruktúra
- bezpečnosť
- doprava
- kultúra
- životné prostredie

Analýza vnútorného prostredia je rozdelená na tri tematické celky: sociálne, hospodárske (ekonomické) a environmentálne podmienky. Pre každý z tematických celkov je spracovaná samostatná SWOT analýza.

Tabuľka 1: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Školstvo a vzdelávanie	Štatistický úrad SR Ústav informácií a prognóz	www.slovakstatistics.sk www.uips.sk
Zdravotníctvo	Národné centrum zdravotníckych informácií	www.nczisk.sk
Sociálna starostlivosť	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ministerstvo vnútra SR	www.upsvar.sk www.minv.sk
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu Finančná správa SR	www.slovakstatistics.sk www.sario.sk intrastat.financnasprava.sk
Životné prostredie	Slovenský hydrometeorologický ústav Slovenská agentúra životného prostredia	www.shmu.sk www.enviroportal.sk

2.1.1 Sociálne podmienky – ľudské zdroje

Obec Rišňovce patrí medzi malé obce Nitrianskeho okresu. Z hľadiska demografického vývoja v sledovanom období obec kopírovala charakter vidieckeho osídlenia v podmienkach nitrianskeho regiónu, s obvyklými demografickými a ekonomickými podmienkami (vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku, prevyšujúci počet obyvateľov v predproduktívnom veku), no aktívnymi opatreniami obce v oblasti bytovej politiky sa v ostatnom období podarilo zvrátiť starnutie populácie a zaistiť stabilný demografický vývoj.

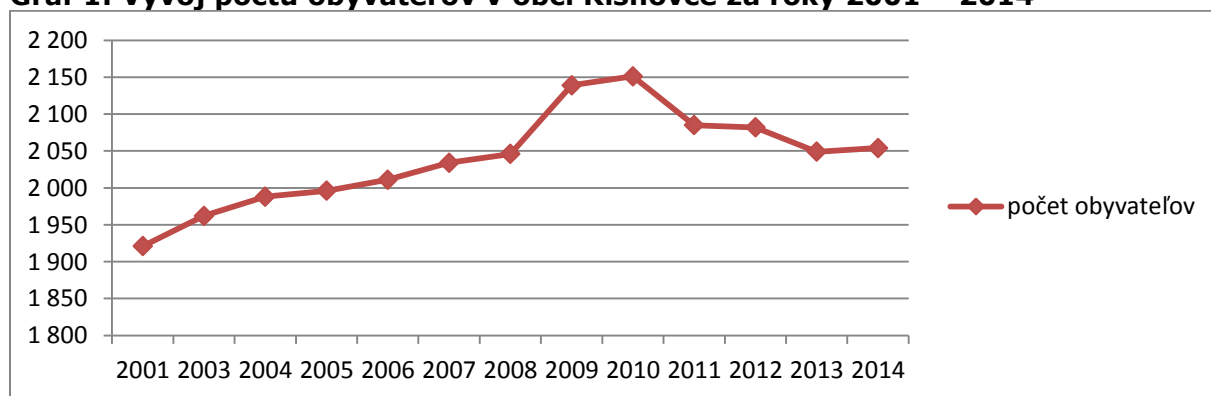
Nasledujúce riadky poskytujú prehľad demografického vývoja obce v rokoch 2007 – 2014, pre porovnanie je tiež uvádzaný údaj za rok 2001. Zdrojom dát boli údaje Štatistického úradu SR a údaje zo Sčítania obyvateľov, bytov v domov za roky 2001 a 2011.

Tabuľka 2: Štruktúra obyvateľstva v rokoch 2001 – 2014

Rok	Predproduktívny vek 0 – 14 rokov		Produktívny vek 15 -59 rokov		Poproduktívny vek 60 a viac rokov		Počet obyvateľov celkom	Index starnutia
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
2001	321	16,71	1253	65,23	347	18,06	1921	108,10
2007	294	14,45	1306	64,21	434	21,34	2034	147,62
2008	299	14,61	1318	64,42	429	20,97	2046	143,48
2009	329	15,38	1361	63,63	449	20,99	2139	136,47
2010	348	16,18	1349	62,72	454	21,11	2151	130,46
2011	357	17,12	1454	69,74	274	13,14	2085	76,75
2012	360	17,29	1441	69,21	281	13,50	2082	78,05
2013	351	17,13	1423	69,45	275	13,42	2049	78,35
2014	340	16,55	1313	63,92	401	19,52	2054	117,94

Pozn: Dôvodom rozdielu v demografických údajoch ŠÚ SR a výsledkov sčítania obyvateľstva je fakt, že údaje o počte obyvateľov k 31.12.2011 sú vypočítané bilančnou metódou z východiskových stavov k 1. 1. 2011, počtov živonarodených, zomrelých a ŠÚ SR registrovaných zmien trvalého pobytu v roku 2011. Do východiskového počtu obyvateľov k 1.1.2011 boli premietnuté výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 použitím rebilančnej metódy na demografické udalosti od 1.1. 2011 do rozhodujúceho okamihu sčítania.

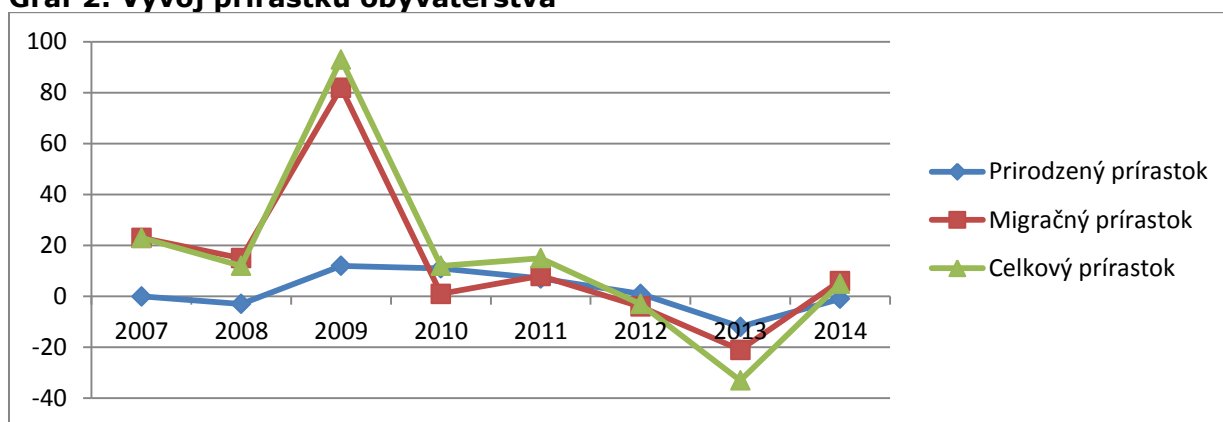
Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Rišňovce za roky 2001 – 2014

Tabuľka 3: Prirodzený prírastok obyvateľstva

Rok	Nar.	Zom.	Prir. Prírastok (- úbytok)	Priťah.	Vystáh.	Prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (- úbytok)
2005	14	20	-6	43	29	14	8
2006	14	20	-6	43	22	21	15
2007	13	13	0	50	27	23	23
2008	26	29	-3	32	17	15	12
2009	24	12	12	94	13	81	93
2010	33	22	11	27	26	1	12
2011	28	21	7	38	30	8	15
2012	25	24	1	22	26	-4	-3
2013	19	31	-12	16	37	-21	-33
2014	18	19	-1	34	28	6	5

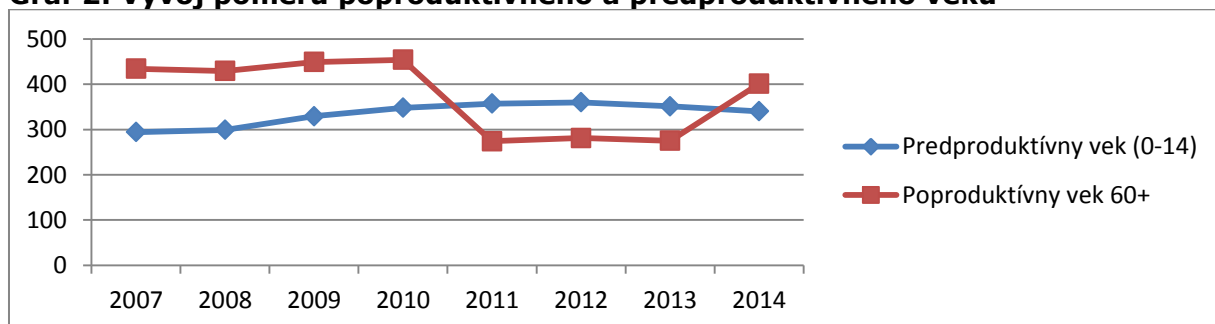
Graf 2: Vývoj prírastku obyvateľstva

Tabuľka 4: Index vitality (predproduktívny vek/poproduktívny vek x 100)

	2001	2007	2010	2013	2014
Index vitality	92,50	67,74	76,65	127,63	84,78

Graf 2: Vývoj pomeru poproduktívneho a predproduktívneho veku

Index vitality v obci Rišňovce v roku 2007 má hodnotu pod 100% t. j. 67,74% a nasledujúce 3 roky index vitality rastie, čo indikuje mladnutie populácie – viac detí do 15 rokov ako ľudí nad 60 rokov. V roku 2012 obec zaznamenal len mierny pokles o 2,18% ako v roku 2011. V roku 2013 sa index vitality vyšplhal až na úroveň 127,63%, obec tak môžeme zaradiť k stabilizovanému typu, avšak v roku 2014 táto hodnota klesla až na úroveň 84,78% čo znamená výrazne väčší počet obyvateľov v poproduktívnom veku ako v predproduktívnom veku života.

(Pozn. index vitality < 100 – *regresívny typ populácie* a nie je schopný rozšírenej reprodukcie, index vitality > 100 – *stabilizovaný typ populácie*.)

Index vitality pre Nitriansky kraj je charakterizovaný ako regresívny typ sídla. Podľa Územného plánu regiónu – NSK má prognóza vývoja indexu vitality na rok 2015 hodnotu 87,1%, pre rok 2020 má hodnotu 76% a pre rok 2025 hodnotu 66,5%. Prognózy naznačujú, že populácia v Nitrianskom kraji sa v prognózovanom období od roku 2015 do roku 2025 bude radiť k regresívnemu typu sídla aj do budúcich rokov.

Celková tendencia vo vývoji vekovej štruktúry obyvateľstva Nitrianskeho kraja povedie k zhoršovaniu jej skladby v dôsledku znižovania podielu obyvateľov v predproduktívnom veku v období r. 2008-2025 z hodnoty 13,8 % v r. 2008 na 13,5 % v r. 2025 a obyvateľstva v produktívnom veku zo 72,8 % na 66,1 %. Zvlášť nepriaznivým javom je predpokladaný vysoký nárast podielu najstaršej zložky obyvateľstva, ktorý stúpne do r. 2025 na hodnotu 20,3 % z 13,3 % v r. 2008.

Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra obce vytvára priaznivé predpoklady pre postupný rast, keďže počet obyvateľov od roku 2010 stále rastie. V ďalších dvoch rokoch sa zaznamenali len mierne poklesy obyvateľstva. Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva, ale i možnosťami, príležitosťami a malou vzdialenosťou od krajského mesta Nitra.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený nielen reprodukciou obyvateľstva, ale i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Ako už bolo spomenuté vyššie, obec v platnom územnom pláne ráta s viacerými územiaми pre individuálnu bytovú výstavbu a tiež výstavbu bytových domov. To vytvára dostatočné priestorové podmienky pre zníženie migrácie mladých obyvateľov obce do mesta a tiež uspokojí prípadné zvýšené potreby na bývanie v súvislosti s výstavbou nového jadrového zdroja. Keďže ľudia v súčasnosti hľadajú možnosti bývania v tichšom vidieckom prostredí, možno počítať aj s prisťahovaním obyvateľov.

Nasledujúce riadky poskytujú prehľad štruktúry obyvateľstva obce podľa národnosti, náboženského vyznania, vzdelania a ekonomickej aktivity na základe údajov zo sčítania obyvateľov z roku 2011.

Tabuľka 5: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel na obyvateľoch s trvalým bydliskom v %
Slovenská	2044	98,46
Maďarská	3	0,14
Česká	6	0,29
Rómska	1	0,05
Židovská	1	0,05
Moravská	2	0,10
Ostatné	3	0,14
Nezistené	16	0,77
Spolu	2076	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov domov a bytov z roku 2011.

Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie/cirkev	Počet obyvateľov	Podiel na obyvateľoch s trvalým bydliskom v obci v %
Rímsko-katolícka	1826	87,96
Evanjelická augsburského vyznania	32	1,54
Pravoslávna	1	0,05

Kresťanské zbory	2	0,10
Gréckokatolícka	2	0,10
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,05
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,05
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1	0,05
Cirkev československá husitská	1	0,05
Bahájske spoločenstvo	1	0,05
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	1	0,05
Bez vyznania	158	7,61
Iné	3	0,14
Nezistené	46	2,22
Spolu	2076	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Stupeň najvyššie dosiahnutého vzdelania	Počet obyvateľov	Podiel na obyvateľoch s trvalým bydliskom v obci v %
Základné	339	16,33
Učňovské (bez maturity)	380	18,30
Stredné odborné (bez maturity)	226	10,89
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	79	3,81
Úplné stredné odborné (s maturitou)	381	18,35
Úplné stredné všeobecné	67	3,23
Vyššie odborné	18	0,87
Vysokoškolské bakalárske	34	1,64
Vysokoškolské	162	7,80
Vysokoškolské doktorandské	12	0,58
Bez vzdelanie	346	16,67
Nezistené	32	1,54
Spolu	2076	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Na základe vyššie uvedených tabuliek 5-7 je zrejmé, že obyvateľstvo obce Rišňovce v hlavných líniách kopíruje štatistické ukazovatele na úrovni Nitrianskeho kraja.

Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov	Podiel na obyvateľoch s trvalým bydliskom v obci v %
Pracujúci (okrem dôchodcov)	883	42,53
Pracujúci dôchodcovia	25	1,20
Osoby na materskej dovolenke	16	0,77
Osoby na rodičovskej dovolenke	64	3,08
Nezamestnaní	111	5,35
Študenti stredných škôl	87	4,19
Študenti vysokých škôl	49	2,36
Osoby v domácnosti	14	0,67
Dôchodcovia	432	20,81

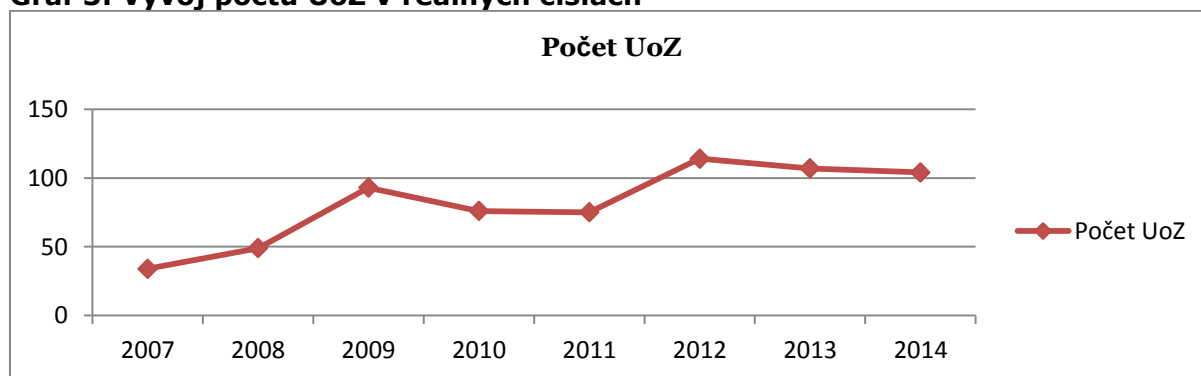
Príjemcovia kapitálových príjmov	3	0,14
Deti do 16 rokov	366	17,63
iná	9	0,43
Nezistená	17	0,82
Ekonomicky aktívni (celkom)	1035	49,86
Spolu	2076	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

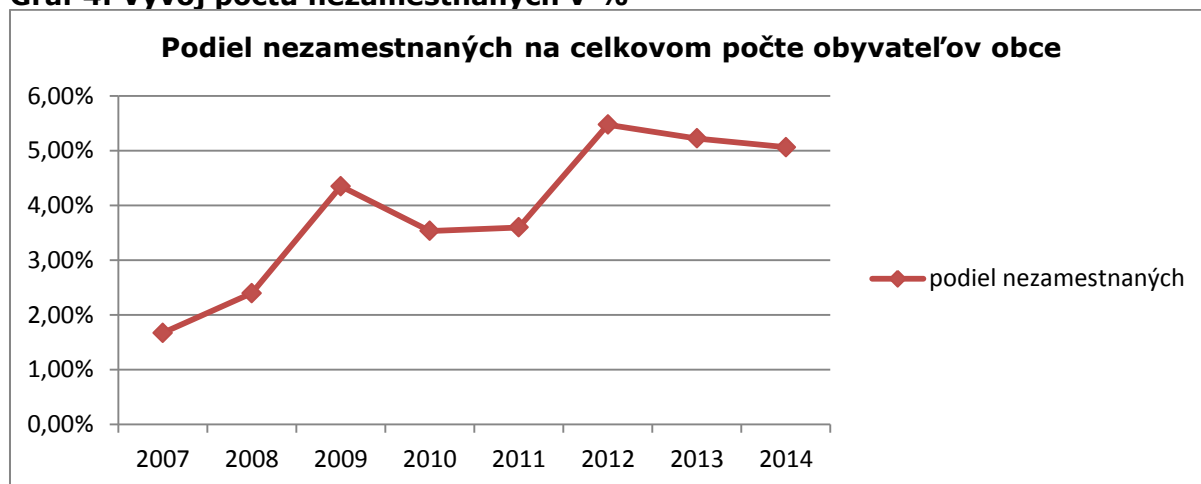
2.1.1.1. Vývoj nezamestnanosti v obci

Jednou z hlavných priorít obce je zvyšovať zamestnanosť a tak prispievať k zvyšovaniu životnej úrovne občanov. Podporou rozvoja podnikateľského prostredia, služieb a cestovného ruchu chce obec vytvoriť nové efektívne pracovné príležitosti pre nezamestnanú aktívnu pracovnú silu a tým postupne znižovať nezamestnanosť v obci.

Graf 3: Vývoj počtu UoZ v reálnych číslach

Graf 4: Vývoj počtu nezamestnaných v %

Tabuľka 9a: Vývoj počtu UoZ v obci podľa dĺžky evidencie

	Celkový počet UoZ	Do 3 mes.	4-12 mes.	13-24 mes	25-48 mes	Nad 48 mes.
2007	34	9	8	2	0	15
2008	49	17	12	2	1	10
2009	93	30	50	5	1	7
2010	76	23	34	9	5	5
2011	75	25	27	9	6	8

2012	114	27	51	21	13	2
2013	107	20	53	14	15	5
2014	104	20	44	24	11	5

Zdroj: ÚPSVR

Tabuľka 9b: Vývoj počtu UoZ podľa veku

	Celkový počet UoZ	Do 19 rokov	20-29 rokov	30-39 rokov	40-49 rokov	Nad 50 rokov
2007	34	0	10	3	9	12
2008	49	4	9	10	4	15
2009	93	4	22	17	19	31
2010	76	2	23	13	15	23
2011	75	3	19	16	16	21
2012	114	5	28	27	26	28
2013	107	3	20	20	26	38
2014	104	4	24	20	23	33

Zdroj: ÚPSVR

Tabuľka 9c: Vývoj počtu UoZ podľa vzdelania

	UoZ	ZŠ	Vyuč. list	Stred. odb. bez mat.	Úplné stred. s mat.	Úplné stred. všeob. s mat.	Úplné stred. odb. s mat.	Vyššie a VŠ
2007	34	5	15	0	5	2	7	0
2008	49	5	16	0	3	3	10	5
2009	93	18	46	0	8	2	15	4
2010	76	8	44	0	3	3	10	8
2011	75	4	42	0	9	2	11	7
2012	114	13	58	1	9	4	15	11
2013*	107	7	53	1	29	5	0	12
2014*	104	8	57	0	0	5	25	9

Zdroj: ÚPSVR

Pozn.: * Za rok 2013, 2014 sú údaje uvádzané v iných kategóriách.

Analýza nezamestnanosti vychádza z údajov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, ktorý mapuje štruktúru nezamestnaných v okrese. Percento nezamestnanosti v obci nedosahuje okresný (v 2011 dosiahla 9 %), ani celoštátny priemer (v 2011 dosiahla 13,5%) pri výpočte podielu nezamestnaných na celkovom počte obyvateľov.

Vývoj počtu nezamestnaných v obci Rišňovce sa za sledovaného obdobia mierne zvyšuje priemerne o 14% ročne. Toto zvyšovanie ovplyvňuje aj postupný nárast počtu obyvateľov obce. Miera nezamestnanosti (pozitívne i negatívne) sa môže meniť aj podľa tvorby pracovných miest v meste Nitra (okresné a krajské sídlo) a blízkom okolí, vzhľadom k dochádzkovej vzdialenosti.

Pre zníženie nezamestnanosti v obci je potrebné:

- stabilizovať počet obyvateľov s výhľadom na postupný nárast
- vytvoriť podmienky pre novú bytovú výstavbu
- podnietiť tvorbu pracovných príležitostí a podnikateľských aktivít v súkromnom sektore
- dobudovať zariadenia občianskej vybavenosti a služieb
- dobudovať technickú infraštruktúru ako nevyhnutných predpoklad pre rozvoj obce

2.1.2. Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra**2.1.2.1. Potenciál obce v oblasti rozvoja výroby a služieb**

Podnikateľské prostredie v obci je rozvinuté vďaka množstvu podnikateľských subjektov, ktorí tu majú veľké zastúpenie nielen v predaji spotrebného tovaru ako sú potraviny, ďalej pošta, lekáreň, výroba a predaj zmrzlín, pekáreň, pohrebníctvo, záhradníctvo, Agrodružstvo, ale aj v rámci služieb ako sú kaderníctva, masážny salón, pohostinstvá, reštaurácia, poisťné poradenstvo, účtovníctvo a rôzne špecializované technické firmy, napr. autodiela, zámočnícke práce, výroba antialergických prikrývk a vankúšov, stavba budov a predaj stavebného materiálu. Zaujímavosťou je aj výroba a montáž montovaných domov a garáží.

Medzi najväčších zamestnávateľov v obci patria: Staveko, Vabal, Agrodružstvo Rišňovce a Movos spol. s r. o. V obci sú zriadené rôzne rozpočtové, príspevkové, zriaďovacie, riadené a iné organizácie.

Tabuľka 10: Počet právnických osôb v obci Rišňovce za roky 2007 - 2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PO neziskové	6	6	7	8	8	9	10	10
PO ziskové	12	14	17	18	21	22	27	30
PO spolu	18	20	24	26	29	31	37	40

Zdroj: ŠÚ SR.

Z vyššie uvedených štatistických údajov vyplýva, že počet podnikateľských a ekonomicky aktívnych subjektov v obci stabilne stúpa, čo vytvára dobré predpoklady pre tvorbu pracovných miest v obci a trvalo udržateľný rozvoj. Pozitívnym faktorom rozvoja podnikania v obci je blízkosť k okresnému a krajskému mestu Nitra.

2.1.2.2. Odvetvia výroby a služieb

Obec je charakteristická pomerne rozsiahlym a pestrým zastúpením rôznych oblastí podnikania. Obec vytvára priestor pre mnohé hospodárske aktivity. Okrem iných je tu tradične zastúpené poľnohospodárstvo, stavebníctvo, služby a potravinárstvo.

Štruktúra ekonomickej základne obce je profilovaná jednotlivými odvetvami. Obec má diverzifikovanú štruktúru hospodárstva, i keď existuje rezerva na rast rozmanitosti ekonomických aktivít v obci a to hlavne v oblasti pestrosti a finalizácie poľnohospodárskej produkcie a v oblasti cestovného ruchu a agroturistiky.

Tabuľka 11: Zoznam podnikateľských subjektov v obci**Evidencia podnikateľských subjektov v obci – čiastkový výpis**

P.č.	Názov	SK NACE	Počet zamestnancov
1	Agrodružstvo Rišňovce	01110	10-19
2	Agrotrade Group s. r. o.	46610	6
3	Autodieňa Jánošík	45200	1
4	Bestforcar (Knotek Anton)	25720	2
5	COOP Jednota Nitra, spotrebné družstvo	47110	8
6	Dana Hančinová (výkup železa a farebných kovov)	46770	1
7	Bc. Dagmar Talianová (maloobchod)	43340	2
8	Zuzana Hrotíková (pohostinstvo)	56300	2
9	Gabriela Bírová – KVART (potraviny)	47789	2
10	HSH, s. r. o. Veľké Zálužie, predaj	10120	1

	hydiny		
11	Ing. Katarína Havlasová (poistenie)	82990	1
12	Ing. Pavel Vranský – VABAL	13922	10-19
13	Ing. Stanislava Záhončíková (záhradné centrum)	47990	1
14	Javorovci, s. r. o. záhradníctvo	81300	2
15	Jozef Fazika (autoservis)	47190	2-3
16	Reštaurácia FAZIKA	56109	3
17	Juraj Jánošík (sklenárske práce)	43340	1
18	Juraj Jánošík (približovanie, ťažba a manipulácia dreva)	02409	1
19	KM Trading s. r. o.	47410	5-9
20	Lekárň „PRI KAŠTIELI“	47789	2
21	Ľubica Korecová – RelyOn	69200	1
22	MOVOS spol. s r. o.	01470	20-24
23	Novosedlík, spol. s r. o.	41202	2
24	Henrieta Hrnčárová, kaderníctvo	96020	1
25	Pekáreň Delika s. r. o.	10710	25-30
26	Peter Tehlár (stavebné práce)	43990	2
27	MAZZARELLO, krajčírstvo		2
28	Reflex Rišňovce, s. r. o.	22230	2
29	Renáta Pavlíková – R.P.Econom	69200	1
30	RM-GASTRO s. r. o. „Môj obchod“	47789	6
31	Stavebniny (areál Barborka)	46130	1
32	STAVEKO	41209	50-70
33	SVADOBNÝ SALÓN ALLIE, spol. s r. o.	77290	1
34	TAWAL, s. r. o.	70220	1
35	Vanília Peter Hrotík	56109	4
36	Vlasta Klištincová (Bufet M.K.A)	56101	4
37	Vrtich Róbert (reštaurácia BARBORKA)	46190	2
38	Zuzana Berecová (predaj obuvi a textilu)	95290	2

Zdroj: vlastné spracovanie.

2.1.2.3. Základné ekonomické ukazovatele obce

Z nižšie uvedených dát vyplýva, že obec dlhodobo hospodári s prebytkovým rozpočtom a je schopná tvoriť rezervu, a to aj v rokoch, kedy realizovala viacero investičných aktivít v súvislosti s čerpaním dotácií zo štrukturálnych fondov EÚ. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie dotácií zo štrukturálnych fondov v období 2014 – 2020.

Tabuľka 12: Základné ekonomické ukazovatele (v EUR)

Ukazovateľ	2012	2013	2014
Bežné príjmy	975 506,58	1 143 783	1 078 808,14
Kapitálové príjmy	776 551,32	73 549	8 897,95
Finančné príjmy	128 878,53	162	85 181,26
Príjmy RO s právnou subjektivitou	9 132,20	9 000	10 932,48
Príjmy celkom	1 880 936,43	1 226 494	1 183 819,83
Bežné výdavky	818 700,36	445 080	418 213,05
Kapitálové výdavky	993 032,92	178 175	32 052,44
Finančné výdavky	35 457,32	35 880	36 267,15

Výdavky RO s právnou subjektivitou	436 419,65	509 607	512 083,00
Výdavky celkom	1 847 190,60	1 168 742	998 615,64

Zdroj: OÚ Rišňovce – Výročné správy a Záverečné účty obce.

Celkom 85 % zdrojov obce je viazaných v dlhodobom majetku, v reálnych číslach zvyšok predstavuje 1 144 523,85 EUR, čo každoročne vytvára istý, no obmedzený priestor na investície, keďže časť z týchto zdrojov je viazaná v pohľadávkach a návratných finančných výpomociach.

Obec má **príjmy** vo forme nedaňových príjmov v sume 141 278,67€ za rok 2014 (príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku, administratívne poplatky a iné poplatky a platby, iné nedaňové príjmy). Daňové príjmy obce predstavujú sumu 583 230,02€, do ktorých sú zaradené výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve, daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za využívanie verejného priestranstva, poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad a daň za jadrové zariadenia.

Obec eviduje **výdavky** vo forme bežných výdavkov za mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, poistné a príspevok do poisťovní, tovary a služby, bežné transfery a splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami, vo výške 418 213,05€.

Za rozpočtové organizácie sú v obci považované Základná škola s materskou školou Rišňovce a Záujmové združenie Rišňovce.

Čo sa týka **záväzkov**, obec eviduje nasledovné záväzky:

1. voči ŠFRB - 935 910,64€
2. voči dodávateľom - 1 551,38€
3. krátkodobé rezervy - 2 300,00€
4. voči ŠR (nevyčerpané dotácie) - 15 251,97€
5. fond opráv BD - 48 889,73€
6. sociálny fond - 741,20€.

Na celkových výdavkoch sa bežné (prevádzkové) výdavky podieľali vo výške takmer 42% v roku 2014. Bežné výdavky neprinášajú priamy efekt pre rozvoj obce, ale predstavujú finančné zdroje spotrebované na chod samosprávy. Ich podiel na celkových výdavkoch samosprávy vytvára priestor pre investičné – kapitálové výdavky. Z tohto pohľadu má obec dostatočné podmienky pre čerpanie zdrojov z eurofondov pre ďalšie obdobie.

Obec plní schválený rozpočet na úrovni takmer 92 percent a viac oproti plánovanému rozpočtu, a to za väčšiu časť sledovaného obdobia v rokoch 2010 – 2014 dlhodobo, čo vytvára dostatočný priestor na investovanie pre ďalšie obdobia. Vzhľadom k celkovej výške disponibilných zdrojov obce, celkových každoročných príjmov a výdavkov obce je pochopiteľné, že obec vykazuje nízku mieru zadlženosti.

2.1.2.4 Technická infraštruktúra

V obci vykonáva svoju činnosť Obecný úrad Rišňovce s počtom 10 pracovníkov, z toho 4 administratívni pracovníci. Najvyšším výkonným a štatutárnym orgánom obce je starosta. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších otázkach života obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvorí 9 poslancov volených tak ako starosta obce v priamych voľbách.

Obec má 1 hlavného kontrolóra a vlastnú kronikárku, ktorá prostredníctvom obecnej kroniky poskytuje informácie o dávnej i súčasnej dobe, o ľuďoch a ich živote v obci. V súčasnosti sa píše už III. zväzok kroniky od roku 2011 (predchádzajúce zväzky prvý zväzok zachytáva roky 1272 – 1997 a druhý zväzok zachytáva roky 1997 – 2010).

V obci pôsobí miestny Farský úrad Rišňovce, ktorý vykonáva kompetencie určené zákonom o rodine na úseku uzatvárania manželstva.

Výchovu a vyučovanie vykonáva plno organizovaná Základná škola s materskou školou, ktorá má školskú jedáleň, školský klub, telocvičňu a multifunkčné ihrisko. Občiansku vybavenosť plní aj obecné zdravotné stredisko. Pôsobí tu praktický lekár pre dospelých, lekár pre deti a dorast, zubný lekár a lekárne v samotnom zdravotnom stredisku.

Obecná technická infraštruktúra je dobre vybudovaná. V obci je zavedený zemný plyn a vybudovaný vodovod a kanalizácia. Verejné osvetlenie je zavedené vo všetkých častiach obce. Vedenie elektrickej energie je vzdušné. Hromadnú dopravu zabezpečujú pravidelné autobusové spoje SAD. V obci sa nachádza 5 autobusových zastávok.

Obec je od februára roku 2014 členom občianskeho združenia s názvom **VITIS**, ktoré je verejno-súkromným partnerom obcí, inštitúcií, spolkov, združení, podnikateľov a občanov, ktorí bývajú alebo vyvíjajú svoju činnosť na území regiónu a chcú sa podieľať na jeho rozvoji. Celkový počet členov je 70.

Územie obce Rišňovce je začlenené do širšieho okolia nasledujúcimi **dopravnými väzbami**:

- cesta I. triedy č. 64 Prievidza – Komárno
- cesta II. triedy č. 513 Nitra – Hlohovec s priamym napojením na diaľnicu D1
- cesta III. triedy č. 513011, spája obec so susednou obcou Rumanová, ďalej prechádza obcou Báb a zabezpečuje prepojenie na rýchlostnú cestu R1.

Cestná hromadná doprava v obci je veľmi využívaná kvôli blízkosti okresného mesta Nitra. Obcou vedie 5 liniek MHD:

- č. 403403 Nitra – Rišňovce – Kľačany
- č. 203413 Leopoldov – Hlohovec – Lukáčovce – Nitra
- č. 309437 Trenčín – Piešťany – Nitra
- č. 204421 Piešťany – Hlohovec – Nitra
- č. 403511 Nitra – Piešťany – Trenčín – Považská Bystrica – Žilina.

Železničná doprava v Nitrianskom kraji ma postavenie najväčšej hustoty železničnej siete (0,090 km/km²). Železničnou stanicou Rišňovce vedie jedna trať, ktorá má dĺžku 83 km a ide o jednokoľajovú neelektrifikovanú železničnú trať:

- č. 141 Leopoldov – Lužianky – Kozárovce.

Pre účely **cyklistickej** dopravy sú vyčlenené dve cyklotrasy:

- *modrá* cyklotrasa č. 2101, ktorá má smer Nitra – Jarok – Veľké Zálužie – Báb – Rumanová – Rišňovce – Alekšince – Zbehy – Lužianky – Nitra s dĺžkou trasy 49,1 km
- *žltá* cyklotrasa č. 8210, v smere Nitra – Lehota – Veľké Zálužie – Rišňovce – Rumanová, s dĺžkou trasy 28 km

Občania obce využívajú vnútroštátne a medzinárodné letecké spojenia z medzinárodného letiska Nitra, vzdialeného 23,3 km od obce.

V obci je **parkovanie** súkromných vozidiel vyriešené v rámci garážovania v rodinných domoch, resp. odstavnými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Pre zariadenia občianskej vybavenosti a služieb slúžia plochy vedľa miestnych komunikácií alebo priamo krajnice vozoviek, tie však nemožno zaradiť medzi parkovacie plochy.

2.1.2.5 Energetická infraštruktúra

Okres Nitra je v súčasnosti zásobovaný **elektrickou energiou** od ZSE Distribúcia a. s. hlavným a primárnym zdrojom elektrickej energie je 400 kV vedenie Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy a. s., ktoré prepája rozvodne Križovany (okres Trnava) a Veľký Ďur (okres Levice). Do rozvodne v Križovaniach je vedený výkon z SE, a. s., Atómové elektrárne Bohunice a do rozvodne vo Veľkom Ďure je vedený výkon z SE, a. s., Atómové elektrárne Mochovce. Zdrojov elektrickej energie v okrese Nitra je niekoľko. Najstaršie sú malé vodné elektrárne v Nitre na rieke Nitra a v Jelšovciach na rieke Nitra. Novšími sú malé kogeneračné jednotky, ktoré sú inštalované v energetických hospodárstvach v komunálnej sfére.

Obec Rišňovce je odberateľom elektrickej energie z distribučnej rozvodnej vzdušnej siete č. 236 VN – 22 KV. Obec má 10 trafostaníc. Obec sa nachádza v 3. Stupni dodávky elektrickej energie a spôsob napojenia odberateľov energie je realizovaný vzdušnými holými vodičmi, vzdušnými samonosným závesným káblom a zemnými káblovými prípojkami do elektromerových rozvádzačov, ktorá majú vo vlastníctve odberateľa a sú umiestnené na prístupnom verejnom mieste. Severozápadom obce prechádza vzdušné vedenie VVN 220 kV č. V274 Križovany – Bystričany.

Pokrytie elektrickou energiou je 100%-né, avšak rozvoj obce, výstavba nových bytových jednotiek, nových plôch občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry, športu, výroby, skladov a rast demografického vývoja si bude vyžadovať rekonštrukciu už existujúcich a výstavbu nových TS a teda ďalšiu elektrifikáciu.

Okres Nitra je zásobovaný zemným plynom z SPP – distribúcia, a. s. Distribúcia zemného plynu je doprava zemného plynu distribučnou sieťou do odberných miest za účelom jeho dodávky. Plynovodnú distribučnú sieť tvorí sústava VTL-tlak od 0,4 MPa, STL –tlak od 5 do 400 kPa a NTL-tlak do 5 kPa distribučných plynárenských zariadení. Primárnym zdrojom zemného plynu na území okresu Nitra je VTL časť plynovodnej distribučnej siete a v nej je nosným plynovodom VTL plynovod (plynovod Ruská-Mokrý Háj a jeho odbočky VTL plynovody Zlaté Moravce-Šaľa, ďalej plynovod Ivanka pri Nitre-Bánov, plynovod Jelšovce-Šaľa, plynovod Jelšovce-Prievidza). Sekundárnym zdrojom zemného plynu je STL resp. NTL časť plynovodnej distribučnej siete, táto tzv. miestna sieť je tvorená úsekmi STL resp. NTL plynovodov a prípojk. Miestne siete zabezpečujú v obciach plošnú distribúciu zemného plynu do odberných miest (rozvodna RS Vráble a RS Dyčka, rozvodňa RS Rišňovce, rozvodňa RS Cabaj, rozvodňa RS Nové Sady a iné).

Obec Rišňovce je plne **plynofikovaná** a jej primárnym zdrojom zemného plynu je prípojka PN25 DN100 Rišňovce z VTL plynovodu PN25 DN100 Kľačany a VTL regulačná stanica RS 3600 Rišňovce. Za sekundárny zdroj je považovaná miestna sieť, ktorá tvorí jednu údržbovú oblasť ÚO Rišňovce a je tvorená z úsekov STL plynovodov a plynovodných prípojk. Zemný plyn je odberateľom dodávaný pomocou STL plynovodnými prípojkami z odberných plynových zariadení.

Zásobovanie teplom je teda zabezpečené 100% plynifikáciou obce. Obyvatelia bývajúci v rodinných domoch majú z väčšej časti vlastné malé plynové kotolne a staršie rodinné domy využívajú tuhé palivo. V hromadnej bytovej zástavbe sa nachádza celkovo 65 bytov, ktoré sú zásobované teplom z vlastných kotolní. Výrobné podniky v obci majú vlastné zdroje tepla väčšinou vo veľkej miere na zemný plyn.

Obec je napojená na **miestnu telefónnu sieť** pomocou digitálnej telefónnej ústredne T-Com (umiestnená na pošte) a telefónna ústredňa je napojená na diaľkový spojovací optický kábel. V obci je umiestnený pri bytovom dome č. 420 jeden verejný telefónny automat. Obec je pokrytá všetkými tromi slovenskými sieťami operátorov T-Com, Orange (stožiare sa nachádzajú na juhovýchodnom okraji obce) a O2 (stožiar sa

nachádza priamo v obci). pokrytie je dostatočné a obyvatelia môžu využívať hlasové, ale aj dátové služby.

V katastri obce sa umiestnené dve diaľkové telekomunikačné zariadenia:

- metalický kábel Malženice – Nitra
- optický kábel Nové Sady – Báb.

Zásobovanie pitnou vodou je z **verejného obecného vodovodu**, ktorý je vybudovaný na území celej obce. Povrchové vody sú výraznejšie znečisťované sýdlami, ktorú nie sú kanalizované, poľnohospodárska výroba, skládky odpadov a pod.

Verejná kanalizácia v obci je realizovaná formou obecnej mechanicko – splaškovej gravitačnej kanalizačnej siete, ktorá je napojená na čističku odpadových vôd typu Ekoprogres 2150 EO. Takto vyčistená odpadová vody putuje do potoku Andač, no i napriek tomu, potok nie je nijako výrazne znečistený.

Verejný rozhlas v obci má pokrytie 62 vonkajšími reproduktormi a rozvodňa sa nachádza na Obecnom úrade, v určenej miestnosti. rozvod miestneho rozhlasu sa tiahne na stožiaroch energetiky. Menovité napätie rozvodu miestneho rozhlasu je 100V.

Obec Rišňovce má vlastnú **internetovú stránku**, na ktorej sa obyvatelia, ale i návštevníci dozvedia množstvo užitočných informácií. Stránka je pravidelne aktualizovaná, prehľadná a členitá na oblasti o obci, napr. aké sa tu nachádzajú pamiatky, informácie o samospráve, aké organizácie v obci pôsobia, informácie o základnej škole a materskej škole, informácie o poskytovaných službách, vývesky na úradnej tabuli, zverejňované zmluvy, faktúry, objednávky obce a pod.

2.1.2.6 Sociálna infraštruktúra

V obci Rišňovce nie je zariadenie sociálnej starostlivosti pre starších občanov, no vzhľadom k všeobecnému dopytu po týchto službách zo strany občanov, je potrebné zvážiť zariadenie minimálne denného stacionára alebo domova opatrovateľskej služby. V súčasnosti sú v územnom pláne vytýčené nové plochy pre vybudovanie domu opatrovateľskej služby – denného stacionára v priestoroch bývalej materskej školy s možnosťou využitia aj príľahlého obecného pozemku.

Pre dôchodcov pôsobí v obci Klub dôchodcov (JDS), ktorý oživuje ich kultúrny i spoločenský život. Klub je umiestnený v kultúrnom dome a má samostatný vchod. Súčasnosti má cca 139 členov, ktorí sa aktívne zapájajú do verejného diania, pomáhajú pri opravách školy, kultúrneho domu, ale aj na miestnom cintoríne a pod. Klub dôchodcov chodí na výlety, poznávacie zájazdy, stretávajú sa na výročných schôdzkach, opekačkách, prednáškach, výstavách a pri oslave výročí jeho členov.

Ďalej Klub dôchodcov spolupracuje aj s ďalšími organizáciami, ktoré v obci pôsobia ako napr. Červený kríž, Dobrovoľný hasičský zbor, Poľovnícka spoločnosť.

Výhľadové demografické trendy Slovenska hovoria o všeobecnom starnutí populácie (najmä po roku 2005 sa výrazne zvýšilo percento obyvateľov v poproduktívnom veku), čo sa prejaví zvýšeným dopytom po sociálnych službách.

2.1.2.7 Zdravotná infraštruktúra

Zdravotná starostlivosť je v obci priamo dostupná nielen Rišňovčanom, ale aj obyvateľom okolitých obcí. Základnú zdravotnú starostlivosť zabezpečuje ambulancia praktického lekára pre dospelých, detského lekára a zubného lekára. Všetci lekári, ktorí zabezpečujú zdravotnícku službu, sa nachádzajú pod jednou strechou v **zdravotnom stredisku** v budove tzv. nového kaštieľa – budovy vedľa renesančného kaštieľa. Za inou odbornou zdravotnou ambulanciou a pohotovostnou službou dochádzajú občania do okresného mesta Nitra, Hlohovec, Topoľčany, Trnava. V obci sa nachádza aj **lekáreň**, ktorá vydáva lekárenský sortiment na predpis lekára, ponúka aj voľno-predajné lieky.

Súčasnú zdravotnú starostlivosť pokrýva v dostatočnej miere základnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce. V prípade realizácie výraznejšej bytovej alebo individuálnej bytovej výstavby vzrastie počet obyvateľov natoľko, že bude potrebné rozšíriť kapacity v zdravotníckom zariadení, z tohto dôvodu je už naprojektované nové zdravotnícke stredisko s názvom SANÁRIA v bývalej cirkevnej škole.

2.1.2.8 Kultúrna infraštruktúra

Kultúrno-historický fond obce má regionálny význam. Jeho primeranou záchranou, údržbou a využitím v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu je možné významnou mierou prispieť k ekonomickej prosperite obce. Medzi najvýznamnejšie miestne kultúrne pamiatky patria:

- Dobrý anjel sveta – ochranca mieru (odhalený 1.9.2012),
- Múzeum M. I. Kutuzova (otvorené 1.9.2012),
- Kalvária na Hornorišňovskom cintoríne,
- Rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice,
- Pomník padlým v I. svetovej vojne,
- Dvojramenný Cyrilo-metodský kríž (4.6.1939),
- Kríž na Dolnorišňovskom cintoríne
- Kamenný kríž z roku 1842,
- Kamenný kríž na vysokom podstavci s korpusom,
- Kamenný kríž s korpusom a soškou Panny Márie z roku 1923,
- Kamenný kríž z roku 1957,
- Kaplnka s hrobkou rodiny Sándorovcov z roku 1842,
- Kaplnka s hrobkou rodiny Jozefa Šimoru z roku 1931,
- Misijný drevený kríž pri kostole,
- Drevený kríž na katastrálnej hranici v lokalite Zagard,
- Drevený kríž na poli v lokalite Horné Diely,
- Židovský cintorín (v časti Kamač na hranici medzi Rišňovcami a Kľačanmi).

Múzeum M.I. Kutuzova je pôvodne renesančný kaštieľ, ktorý bol zrekonštruovaný v rokoch 2010-2011 a v septembri 2012 boli do neho umiestnené exponáty a zabezpečené vnútorné vybavenie.

V obci sú zriadené rôzne záujmové skupiny, ktoré fungujú formou občianskych združení alebo inými formami. Organizácie, zväzy a záujmové skupiny počas roka organizujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré prezentujú schopnosti, šikovnosť, kreativitu miestneho obyvateľstva a taktiež aj miestne zvyky a tradície.

V obci funguje kultúrny dom spolu s obecným úradom v polyfunkčnej budove. Kultúrny dom bol postavený v rokoch 1982 - 1987, no dnes sídli v polyfunkčnej budove spolu s Obecným úradom, obecnou knižnicou, sobášnou sálou, Klubom dôchodcov,

kaderníctvom, posilňovňou a obecným sklados CO. Budova má vlastnú kotelňu. Kultúrny dom má viacúčelovú sálu, ktorá slúži na usporiadanie osláv, svadieb a iných spoločenských podujatí. Jej kapacita je 250 miest a disponuje aj príležitostnou kuchynkou. Kultúrny dom je využívaný pre kultúrno-spoločenské podujatia, ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež.

V obci je zriadená Obecná knižnica s počtom knižných zväzkov 4 898 ks. V budúcnosti bude potrebné knižnicu automatizovať a zaviesť online katalóg a dobudovať knižný fond.

Rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice je postavený v neskorobarokovom slohu, jeho prevádzka začala v roku 1775 a je majetkom rímskokatolíckej cirkvi. Od roku 1906 prešiel vonkajšou aj vnútornou rekonštrukciou.

Renesančný kaštieľ je architektonickou a kultúrnou pamiatkou s regionálnym významom. Jeho rekonštrukcia bola realizovaná pre zriadenie múzea ako informačného, vzdelávacieho a poznávacieho zariadenia. V kaštieli sa uskutočňujú rôzne výstavy.

Kapacity kultúrnych zariadení pokrývajú potreby počtu obyvateľov s časovým horizontom do roku 2020.

2.1.2.9 Verejnoprospešné inštitúcie

Neodmysliteľnou súčasťou spoločenského života v obci je existencia pestrej palety záujmových združení. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o mimovládnych organizáciách pôsobiach na území obce.

Tabuľka 13: Zoznam mimovládnych organizácií v obci

Evidencia mimovládnych organizácií – čiastkový výpis			
P. č.	Názov	Predmet činnosti	Cieľová skupina
1	Dobrovoľný hasičský zbor	Protipožiarna ochrana obce	Obyvatelia obce
2	TJ Družstevník Rišňovce	Futbalové mužstvo	Futbaloví nadšenci a obyvatelia obce
3	Jednota dôchodcov Slovenska	Aktívne pôsobenie dôchodcov, organizovanie podujatí	Obyvatelia obce
4	Poľovnícka spoločnosť	Starostlivosť o zver	Obyvatelia obce
5	Slovenský zväz záhradkárov	Aktívne pôsobenie záhradkárov	Obyvatelia obce, záujmové skupiny
6	Slovenský zväz chovateľov	Chov zvierat, tvorba a ochrana ŽP	Zvieratá, záujmové skupiny
7	MS - Slovenský Červený kríž	Organizuje podujatia a odber krvi	Obyvatelia obce
8	Záujmové združenie	Správa kultúrnych aktivít múzea, kultúrne a spoločenské podujatia	Obyvatelia obce

Zdroj: OÚ Rišňovce

Obecný úrad sa každoročne angažuje v organizovaní spoločenských podujatí. Tradíciou sa stali tieto podujatia:

- Reprezentačný ples strany SMER-SD,
- Poľovnícky ples,
- Školský ples,

- Kresťanský ples,
- Ples športovcov,
- Fašiangy,
- Ochutnávka vín,
- Stavanie mája,
- Deň matiek
- Deň zeme,
- Deň detí,
- Oslava Božieho tela,
- Oslavy SNP, ,
- Detský folklórny festival,
- Memoriál Jozefa Watteru,
- Deň zdravia,
- Bezpríspevkové darcovstvo krvi (2x ročne),
- Štrelecké preteky,
- Úcta k starším
- Vianočný bazár.

2.1.2.10 Bývanie

Z hľadiska historického pohľadu má obec Rišňovce charakter hromadnej cestnej dediny pôvodne s rodinnými domami a dvojsovým priečelím, ktoré je orientované v smere na ulicu. Pôvodný rodinný dom bol postavený ako dvoj/trojpriestorový z nabíjanej hliny (z nepálenej surovej tehly). Domy bohatších statkárov boli postavené z pálenej hliny a zastrešené valbovou strechou (slama, šindel, neskôr škridla). V pozdĺžnom tvare domu bývalo viacero rodín a na obytnú časť sa napájali hospodárske objekty ako komora, sýpka, maštal' a šopa, ďalej dvor a záhrada. Vznikali zástavby prízemných rodinných domov so šikmými sedlovými strechami. Hlavnými dominantami obce bol kaštieľ a kostol.

V súčasnosti nadväzuje urbanistická štruktúra obce na pôvodnú historickú zástavbu, ktorá je poznačená zvlneným reliéfom obce. Obec Rišňovce má charakter kompaktného vidieckeho sídla s najnovším územným rozvojom a nachádza sa vo výškovej zóne s 1 – 2 podlažiami v individuálnej zástavbe a objekty hromadného bývania môže mať maximálne 4 nadzemné podlažia.

Schválený územný plán obce v rámci zastavaného územia rieši stavebný rozvoj s takmer stopercentným dôrazom na obytnú výstavbu rodinných domov a nízkopodlažnú bytovú výstavbu vrátane objektov základnej i vyššej občianskej vybavenosti. V navrhovanom období v rámci územného plánu sa predpokladá vytvorenie podmienok pre rast počtu obyvateľov obce. Z tohto vyplýva potreba intenzifikovať existujúce zastavané územie a tiež rozšíriť možnosti pre rozvoj bývania v nových lokalitách.

Obytná zóna v obci Rišňovce je tvorená individuálnou bytovou zástavbou. Takmer 92% obyvateľov býva v rodinných domoch, 8% v bytoch.

V súčasnosti je v obci 749 rodinných domov, 11 bytových domov. Podrobnejšiu charakteristiku domového fondu poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 14: Charakteristika domového fondu

Názov ukazovateľa	Počet
Byty spolu	65
Z toho obývané	65
Z toho neobývané	-
Byty v osobnom vlastníctve	32
Domy spolu	749

Z toho obývané	609
Z toho neobývané	140

Zdroj: OÚ Rišňovce

Tabuľka 15: Prehľad novo-navrhovaných lokalít na bývanie podľa ÚP obce

	Názov lokality	Výmera v ha	Počet bytových jednotiek
1	IBV za ihriskom	5,670	60 RD
2	IBV pri ceste - intravilán	1,265	6 RD
3	IBV pri ceste - extravilán	2,165	18 RD
4	IBV pri vodojeme	1,050	8 RD
5	IBV pod vodojemom	1,800	20 RD
6	IBV záhrady	1,020	10 RD
7	IBV za záhradami - intravilán	1,010	14 RD
8	IBV za záhradami - extravilán	1,920	18 RD
9	IBV záhumenice	3,800	46 RD
10	IBV vinohrady - intravilán	1,435	15 RD
11	IBV vinohrady - extravilán	1,095	2 RD
12	IBV experiment - intravilán	0,140	2 RD
13	IBV experiment - extravilán	0,400	6 RD
14	IBV za potokom	3,270	30 RD
15	IBV za cintorínom (výhľad po roku 2030)	10,190	
16	IBV za železnicou (výhľad po roku 2030)	9,800	
IBV spolu			255
17	HBV za školou	0,540	3 x 6 BJ
18	HBV pri hlavnej ceste	1,000	4 x 6 BJ
HBV spolu			7 x 6 BJ (42 BJ)
Spolu IBV + HBV			297

Zdroj: ÚPN obce Rišňovce, IBV – individuálna bytová výstavba, RD – rodinný dom, HBV- hromadná bytová výstavba, BJ – bytová jednotka

2.1.2.11 Vzdelávanie

Základná škola s materskou školou je plno-organizovaná základná škola, ktorá vedie všetky ročníky primárneho i sekundárneho vzdelávania. Do školského klubu sú zaradení žiaci tried prvého stupňa. Škola má vlastnú telocvičňu a multifunkčné ihrisko.

Materská škola je od roku 1994 premiestnená do areálu Základnej školy, ktorá pozostáva z 2 školských pavilónov, telocvične, školskej kuchyne s jedálňou, školského klubu a učiteľských bytoviek. Tak vzniklo integrované školské zariadenie v strede obce, kde sa nachádza aj viacúčelové ihrisko a vonkajšie plochy na prestávky žiakov. Pre žiakov je zriadená aj školská knižnica s počtom 2 700 kníh.

Celkovo v budove školy pôsobí 18 učiteľov (ZŠ + MŠ), z toho 2 učiteľky pôsobia ako triedne učiteľky v MŠ a každá má na starosť jednu triedu.

V materskej škole sa kvalifikované učiteľky starajú o deti v troch triedach, rozvíjajú ich tvorivosť, flexibilitu, podnecujú k novým a zaujímavým aktivitám, vytvárajú príjemnú

sociálno-emocionálnu atmosféru, rozvíjajú správnu výslovnosť a komunikačné schopnosti detí. MŠ navštevuje v súčasnosti 65 detí.

Základná škola má 9 tried, školskú knižnicu, dielne, telocvičňu, učebňu anglického jazyka, učebňu nemeckého jazyka, učebňu informatiky a učebňu informatickej výchovy.

Pre žiakov sú okrem vzdelávania organizované aj kultúrne podujatia, školské výlety, školy v prírode, plavecké kurzy a turistické vychádzky. Svoje vedomosti a zručnosti môžu rozvíjať v rôznych záujmových krúžkoch. ZŠ sa zapája do viacerých projektov ako Svetový deň proti fajčeniu, Ekosystém, Beseda – Južná Kórea, Ochrana človeka a prírody, projekt „Správaj sa normálne“, Energia, Beseda o triedení odpadu, Deň cechov, Deň jablák, Fándlyho memoriál, Dopravná akcia a iné.

Súčasná kapacita materskej školy v obci nepostačuje.

Tabuľka 16: Stav žiakov ZŠ a MŠ v jednotlivých rokoch

Školský rok	Počet žiakov ZŠ	Počet žiakov MŠ
2006/2007	184	51
2007/2008	173	47
2008/2009	173	53
2009/2010	191	57
2010/2011	195	56
2011/2012	192	54
2012/2013	189	54
2013/2014	189	68
2014/2015	189	65
2015/2016	170	64

Zdroj: OÚ Rišňovce

2.1.2.12 Kultúra

Obec každoročne organizuje a podieľa sa na veľkom počte kultúrnych akcií a spoločenských podujatí. Za aktívnej podpory obce vyvíja činnosť speváckych súbor Rišňovanka, ktorá má 12 členiek. Spevácka skupina vystupuje bez hudobného sprievodu, no vždy je veľmi úspešná a žiadaná, najmä na spomienkových oslavách. Zúčastňujú sa okresných, obvodných a regionálnych prehliadok speváckych zborov JDS v Nitrianskom kraji. Spevácky súbor má v repertoári viac ako 100 piesní a svoju činnosť zameriava na dodržiavanie ľudových zvykov a tradícií, ako napr. scény Čepčenie nevesty, Dožinky, Na poli alebo Jarmok. Spolupracujú s Červeným krížom, Dobrovoľným hasičským zborom, Poľovníckym združením a ostatnými organizáciami.

2.1.2.13 Šport

Futbalové ihrisko, ktoré bolo vybudované v rokoch 1968 – 1969, sa nachádza za Základnou školou. V roku 1994 bolo v areáli vybudované sociálne zariadenie s miestnosťou pre bufet. Vlastníkom celého športového areálu je obec.

V územnom pláne obce sa počíta s rekonštrukciou sociálneho zariadenia, dobudovaním a rozšírením priestorov športového areálu ako napr. tréningové ihrisko, tenisové kurty a pod.

Obec Rišňovce má pre svojich občanov a širokú verejnosť k dispozícii ihriská, športový areál, verejný park, zeleň a strelnicu v Starom Háji. Na strelnici sa každoročne uskutočňujú strelecké preteky. V rámci územného plánu obce sa plánuje zrealizovať

intenzívnejšie využívanie jestvujúceho obecného parku, jeho rozšírenie a vybudovanie nových plôch zelene a detského ihriska, ďalej sa uvažuje so zriadením umelej vodnej nádrže a lepšie využívanie renesančného kaštieľa pre zvýšenie cestovného ruchu v obci.

V obci pôsobí futbalový klub TJ Družstevník Rišňovce a TJ Junior Rišňovce. Starší hráči hrajú II. A ligu a mladší juniori sa nachádzajú v I. trieda skupiny C.

V oblasti športu je cieľom rozšíriť záber športových činností občanov smerom od pasívneho k aktívnemu spôsobu využívania športu v záujme zdravého spôsobu života prostredníctvom turistiky a cykloturistiky.

Pre účely **cyklistickej** dopravy sú vyčlenené dve cyklotrasy:

- *modrá* cyklotrasa č. 2101, ktorá má smer Nitra – Jarok – Veľké Zálužie – Báb – Rumanová – Rišňovce – Alekšince – Zbehy – Lužianky – Nitra s dĺžkou trasy 49,1 km
- *žltá* cyklotrasa č. 8210, v smere Nitra – Lehota – Veľké Zálužie – Rišňovce – Rumanová, s dĺžkou trasy 28 km

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné a technické danosti nezaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti cestovného ruchu vo vzťahu k širšiemu okoliu.

Z prírodných daností vychádzajú tieto predpoklady pre rekreačnú a športovú činnosti a formy rekreácie pre obyvateľov obce:

- pre prechádzky a pešiu turistiku – dobré (obecný park)
- pre zimné športy – nedostatočné (vzhľadom na terénne a klimatické podmienky)
- pre cykloturistiku -veľmi dobré (modrá a žltá cyklotrasa)
- pre špecifické činnosti – dobré (napr. poľovníctvo, chovateľstvo).

Pre príležitostnú rekreáciu a šport sa v obytnom území športový areál a miestny park. Pre každodennú rekreáciu je potrebné v obci však dobudovať a rozšíriť športový areál, vybudovať detské ihrisko a zriadiť umelú vodnú nádrž. V obci sa nachádzajú vhodné priestory pre poľovníctvo a cykloturistiku. Obec by mala pokračovať vo vytváraní verejnej zelene, pre spríjemnenie života obyvateľov v obci.

2.1.3. Environmentálne podmienky

Obec Rišňovce leží juhozápadnej časti Nitrianskeho sprašovej pahorkatiny a severozápadne cca 16 km od okresného a krajského mesta Nitra, od mesta Topoľčany je obec vzdialená cca 36 km severovýchodne, 10 km juhovýchodne od mesta Hlohovec a cca 15 km severovýchodne od mesta Sereď. Obec je definovaná ako vidiecky priestor nerekreáčného charakteru blízko centra osídlenia regionálneho významu a patrí k väčším obciam nad 2 000 obyvateľov. Prvá písomná zmienka o obci sa datuje z roku 1272. Obec pozostávala z dvoch samostatných častí Dolné Rišňovce a Horné Rišňovce, ktoré boli v roku 1925 zlúčené do jedného celku pod súčasným názvom Rišňovce. Katastrálne územie obce má prevažne pahorkovitý charakter, rozprestiera sa na jednom katastri. Cez obec Rišňovce preteká potok Andač. Za obcou pramenia potoky Geňov a Svetlov.

Katastrálne územie obce je ohraničené katastrami týchto susedných obcí:

- Alekšince,
- Lukáčovce,
- Kľačany,
- Rumanová,
- Veľké Zálužie.

Celková výmera katastra je 1 878,84 ha, z toho je 139,36 ha intravilán (zastavané územie) a 1 739,47 ha extravilán obce. Obec Rišňovce sa nachádza vo výške od 151 do 234 m. n. m. na Stred obce – pri kostole má výšku 161 m n. m. Zemepisná poloha je určená súradnicami 48°22' severnej šírky a 17°54' východnej dĺžky. Podľa štatistického úradu SR bolo k 31.12.2011 v obci 2 076 obyvateľov (994 mužov a 1082 žien) a hustota osídlenia 109,05 obyv./km².

Stav životného prostredia je potrebné hodnotiť z hľadiska znečistenia základných zložiek územia, ktorými sú voda, pôda, vzduch a odpady, ktoré pôsobia na kvalitu životného prostredia.

2.1.3.1 Prírodné danosti obce

Prírodný potenciál vymedzuje geografická charakteristika, klimatické podmienky, geologické zdroje, pôdne podmienky, hydrologické podmienky, flóra a fauna.

Z **geografického hľadiska**, katastrálne územie obce leží na juhozápadnom okraji Nitrianskej sprašovej pahorkatiny približne 16km severozápadne od okresného a krajského mesta Nitra.

Nitrianska pahorkatina sa nachádza v širšom okolí rieky Nitra. Je geomorfologickým podcelkom Podunajskej pahorkatiny, ktorá je spolu s Podunajskou rovinou časťou Podunajskej nížiny. Nitrianska pahorkatina má výborné prírodné predpoklady na intenzívne využívanie poľnohospodárstva.

Katastrálne územia obce Rišňovce má prevažne pahorkatinný charakter a intenzívne sa využíva na poľnohospodársky charakter s prevahou veľkoplošného intenzívneho hospodárenia. Okrem poľnohospodárskeho pôdneho fondu sa tu nachádzajú lesy, vodné toky, hospodárske dvory, remízky a rôzne výrobné prevádzky. Ide o obec definované ako vidiecke sídlo bez rekreačného charakteru.

V regionálnej rozvojovej osi Nitra – Hlohovec ako podnož Ponitrianskej rozvojovej osi prvého stupňa (Prievidza – Topoľčany – Nitra – Komárno) sa vyskytujú kvalitné a kapacitné (technické a dopravné) infraštruktúry vyššej úrovne a efektívne spĺňajú požiadavky trvalej udržateľnosti a vhodného bezpečného pracovného i obytného prostredia. Keďže sa obec Rišňovce nachádza vo vidieckom priestore tejto rozvojovej osi, táto skutočnosť ovplyvňuje väzby medzi obcami a taktiež rovnovážny sídelný rozvoj spolu s rozvojom vidieka.

Obec Rišňovce sa nachádza vo výške od 151 m n. m. pri potoku Andač pri opustení k. ú. až do 234 m. n. m. v lokalite Ravasník na hranici k. ú. Lukáčovce. Stred obce – pri kostole má výšku 161 m n. m. Zemepisná poloha je určená súradnicami 48°22' severnej šírky a 17°54' východnej dĺžky.

Celý chotár obce sa nachádza na aluviálnej rovine a pahorkatine a tvoria ho mladotretohorné usadeniny pokryté sprašou a nivnými uloženinami. Nachádzajú sa tu černoze, hnedozeme a nivné pôdy. Chotár je z väčšej časti odlesnený a využívaný ako poľnohospodárska pôda a v malom množstve sa tu nachádzajú aj vinice. Lesný porast sa nachádza len v lokalite Tyzardov vrch a menšia časť v lokalite Bresty. Na poľných cestách a vodných tokoch sa miestami nachádzajú útržkovité plochy teplomilných dúbrav s hrabom.

Tabuľka 17: Výmera územia obce Rišňovce

	Extravilán v m ²	Intravilán v m ²	k. ú. v m ²
Celková výmera územia obce	17 394 784	1 393 674	18 788 458
Pol'nohospodárska pôda - spolu	15 054 822	607 989	15 662 811
- orná pôda	14 878 367	170 199	15 048 566
- vinica	1 893	7 854	9 747
- záhrada	122 844	418 483	541 237
- ovocný sad	----	8 951	8 951
- trvalý trávny porast	51 718	2 502	54 220
Nepol'nohospodárska pôda - spolu	2 339 962	785 685	3 125 647
- lesný pozemok	1 533 836	2 604	1 536 440
- vodná plocha	80 958	2 626	83 584
- zastavaná plocha a nádvorie	532 791	661 967	1 194 758
- ostatná plocha	192 377	118 488	310 865

Zdroj: územný plán obce Rišňovce

Mapa 1: Geologické podložie v katastri obce Rišňovce

Zdroj: www.podnemapy.sk

Legenda:

- šhr2; stredný pleistocén: fluválne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás s pokryvom spraší a nerozlíšených deluviálnych hlien a splachov
- fhh; kvartér: fluválne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov
- šhr1; stredný pleistocén: fluválne sedimenty: štrky a piesčité štrky vyšších stredných terás s pokryvom spraší, deluviálnych hlien a splachov
- - zlomy zakryté
- - geologické hranice predpokladané
- - kvartérne zlomy zakryté
- hranica digitálnych máp
- príkrovové línie 1. rádu zistené
- zlomy zistené
- príkrovové línie 1. rádu zakryté

Obec Rišňovce patrí do **teplej klimatickej oblasti juhozápadného Slovenska**, podoblasti, ktorá má mierne vlhkú zimu a dlhý slnečný svit s počtom okolo 200 slnečných dní s priemernou maximálnou ročnou teplotou 14 °C a priemernou minimálnou ročnou teplotou okolo 4 °C. Najteplejšie mesiace sú júl a august s priemernou teplotou približne 26 °C a najchladnejší je mesiac január s priemernou teplotou okolo -1 °C.

Najbohatším mesiacom na **zrážky** je mesiac jún s úhrnom zrážok 682 mm a najnižšie zrážky sú v mesiaci február 287 mm. Priemerný ročný úhrn zrážok je približne 465 - 600 mm. Snehová pokrývka neprekračuje výšku 200 mm snehu a počet dní sneženia sa pohybuje okolo 30 dní za rok.

Nitriansky kraj ma vhodnú pozíciu na intenzívne poľnohospodárske využívanie, keďže zaberá až 74% samotnej výmery nitrianskeho kraja.

Katastrálne územie obce Rišňovce leží na produkčných hnedozemných a nívnych pôdach a podľa zrnitosti štruktúry ide o hlinité až piesčito - hlinité pôdy. Hnedozeme sú hnedozeme kultizemné, lokálne modálne a erodované a regozeme sú kultizemné a modálne karbonátované, zo spraši). Ďalej sa tu vyskytujú černozeme typické a čiernice glejové - kultizemné glejové.

Kontaminácia pôdy sa drží v I. triede, t. z. relatívne čisté pôdy na celom území obce Rišňovce. Vodná erózia poľnohospodárskej pôdy je stredná, nachádza sa v II. triede (62,65% pôdy) až slabá v I. triede (21,6% pôdy) erózie alebo pôdy bez vodnej erózie (10,75% pôdy). Veterná erózia poľnohospodárskej pôdy je bez erózie takmer 62,79% pôdy a v strednej erózii sa nachádza 35,45% poľnohospodárskej pôdy a v silnej erózii sa nachádza len malé percento a to 1,75% pôdy.

Pôda v obci je predovšetkým využívaná na poľnohospodárske účely. Podľa Štatistického úradu, zaberajú **poľnohospodárske pôdy** 83,24% z celkovej výmery pôd. Dominantné postavenie má orná pôda až 80,02%, 2,85% tvoria záhrady, 0,28% trvalý trávnatý porast a 0,04% tvoria vinice.

Nepoľnohospodárska pôda zaberá z celkovej výmery pôdy 16,75% a skladá sa zo štyroch typov priestranstiev. Najväčšiu časť tvoria hospodárske lesy 8,17%, na druhom mieste sú zastavené plochy 6,42%, vodná plocha predstavuje 0,44% a 1,71% tvoria ostatné plochy. Zdravotný stav lesov na úrovni III. triedy - porasty mierne poškodené (35,68%) až I. triedy (25,21%) - zdravé porasty.

Najvhodnejšie **plodiny na pestovanie** v tejto ornej pôde sú zastúpené obilninami, kukuricou, cukrovou repou, krmovinami a doplnkom môžu byť špeciálne plodiny. Pôdna úrodnosť môže byť limitovaná textúrne diferencovanými pôdami, ktoré majú určitú hrúbku humusového horizontu - prevažne 2 stupeň - hlboký: 24-30 cm pôdy. Aby sa daná pôdna úrodnosť zlepšila a ochránila, je potrebná stabilizácia tejto humusovej vrstvy. Hrozba degradačných procesov sa môže prejaviť eróziou a utláčaním pôdy na orných častiach poľnohospodárskych územiach pôdy. Stred obce má prevažne trávnaté porasty, menej ornej a lesnej pôdy.

Verejná zeleň je dôležitým prvom ekologickej stability a v obec Rišňovce je prezentovaná vo forme rozptýlenej zelene ako brehové porasty potokov, sprievodná zeleň komunikácií, chotárnej hranice a poľných ciest, ďalej hájiky, zeleň vetrolamov, významné solitéry a pod. Menšie plochy verejnej zelene sa nachádzajú v centre obce medzi združenou budovou obecného úradu, kaštielom a zdravotným strediskom.

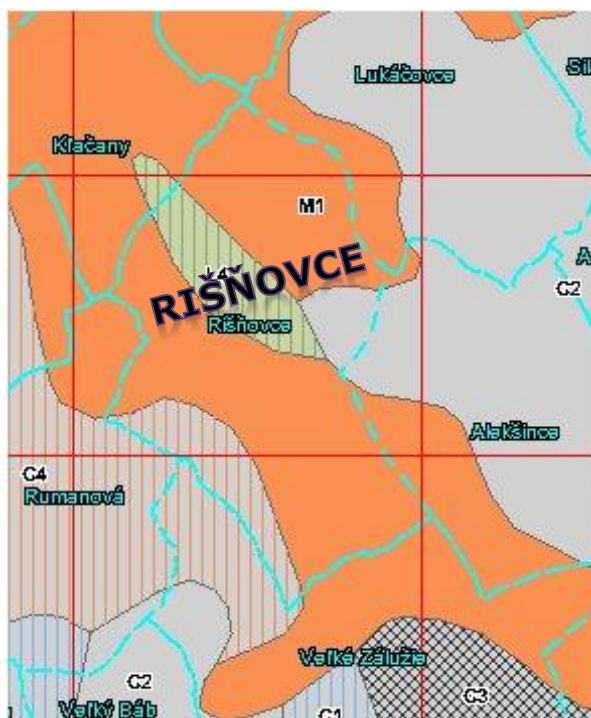
Bonitované pôdno-ekologické jednotky obce Rišňovce sú zobrazené v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 18: Bonitované pôdno-ekologické jednotky obce Rišňovce

Triedy	%
I. trieda - kategória BPEJ 1-4 (osobitne chránené pôdy)	38,86
II. trieda - kategória BPEJ 5-7	41,88

III. trieda – kategória BPEJ 8-9	0,44
Ostatné (zastavané územia, lesy, vodné plochy)	18,79

Zdroj: www.beiss.sk

Mapa 2: Typológia produkčných poľnohospodárskych pôd

Zdroj: www.podnemapy.sk

Legenda: M1 – hnedozeme modálne, L4 – čiernice glejové, C4 – černozy typické, prerušovaná čiara tyrkysová – katastrálne územie obce

Stredom obce preteká zo severozápadu na východ potok Andač, ktorý je pravostranný prítok riečky Radošinka v povodí rieky Nitra. Na pravom brehu potoka Andač sa nachádzali bývalé Dolné Rišňovce a na ľavom brehu Horné Rišňovce. Cez obec vedú aj menšie potoky Geňov a Svetlov.

Andač je vodný tok, ktorý preteká cez územie okresov Nitra a Hlohovec a pramení v Nitrianskej pahorkatine. Tečie juhovýchodným smerom, z ľavej časti priberá občasný prítok prameniáci južne od

obce Pastuchov a preteká cez obce Kľačany a Rišňovce. Na kratšom úseku priberá sprava potom Geňov. Do potoka Geňov popri hranici s katastrálnym územím Alkekšince priteká pravostranný prítok Svetlov. Ďalej pokračuje cez Alekšince, priberá Alekšinský potok a obteká sústavu troch rybníkov na ľavom brehu. Ďalej sa stáča na severovýchod, priberá Blatinu. Neďaleko obce Andač priberá sprava Slivášsky potok a od železničnej stanice Zbehy ústí do rieky Radošinky a nakoniec do povodia rieky Nitry.

Obec Rišňovce nemá vybudované hydromelioračné zariadenia, ale realizuje sa detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom a odvodňovacími kanálmi, ktorých vlastníkom je subjekt hospodáriaci na poľnohospodárskej pôde.

Povrchové vodné toky majú veľký vplyv na podzemné vody z hľadiska ich dostatku či nedostatku a sú nimi vo veľmi úzkom hydraulickom prepojení. Obec Rišňovce patrí do hydrogeologického rajónu s označením NQ 071, ktorý predstavuje neogén Nitrianskej pahorkatiny a ma nízke zásoby podzemných vôd (odtok 0,2 – 0,49 l.s⁻¹·km²). Najvýznamnejší kolektor podzemnej vody je íl s miernou priepustnosťou a produktivitou v neogénnych sedimentoch územia obce. Mladé sedimenty obsahujú väčšinou sprae a zvyšky terás, bez hydrogeologického významu.

Obec Rišňovce sa nachádza v **III. až IV. triede kvality** podľa stupňa kontaminácie a jeho hodnota je 0,51 – 3,00 (99,22%) a rozsahu 3,01-10,00 (0,77%). V obci sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia povrchových ani podzemných vôd a má vybudovaný vodovod, kanalizáciu a je napojená na čističku odpadových vôd a nachádza sa v oblasti citlivej a zraniteľnej na živiny.

Na území obce Rišňovce sa nenachádzajú žiadne termálne, minerálne zdroje podzemných vôd a ani vodohospodársky chránené územia vyčlenené podľa vodného zákona č. 364/2004 Z. z., ani chránené oblasti pre odber pitnej vody a voda určená na kúpanie.

Flóra

Flóra v rámci nitrianskeho územia predstavuje súhrn všetkých rastlinných druhov na nitrianskom území. V okolí brehov rieky Nitra sa vyskytujú spoločenstvá jaseňovo-brestových a dubovo-brestových lesov, označované ako lužné lesy nížinné, významnú plochu zaberajú dubovo-hrabové lesy karpatské. Zo svahov Zoborských vrchov zasahujú do tohto územia dubovo-cerové lesy.

Súčasná podoba flóry odráža nielen flórogeenetické procesy integrované z fytogeografickej polohy územia, biotických pomerov, antropogénnych zásahov, ale spôsobom využívania daného územia súčasným obyvateľstvom a od rôznych ekologických faktorov. Dôležitou súčasťou, ktorú obyvateľstvo využíva v rámci flóry sú parky, mestská zeleň, cintorín, stromoradia prevažne pri hlavných dopravných trasách, obrábané polia a záhrady, sady a porasty ruderalnej vegetácie.

Vegetácia je dôležitou súčasťou nášho životného prostredia a predstavuje priamo i nepriamo nevyhnutný obnoviteľný zdroj potravy pre človeka, živočíchy a mikroorganizmy.

Fauna

Vplyvom geografickej polohy nitrianskeho územia môžeme tvrdiť, že zloženie živočíšstva je rôzne, široká diverzita druhov živočíchov a živočíšnych spoločenstiev závisí aj od geologického zloženia, klimatických a vegetačných pomerov a spôsobov správania sa obyvateľstva na danom území.

V rámci obce Rišňovce sa tu vyskytujú:

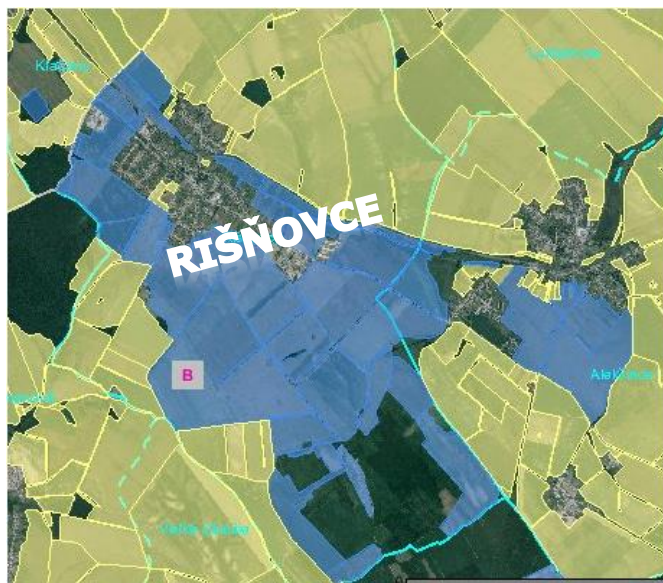
- z radu bezstavovcov: dážďovka zemná, krkonôžka obyčajná, bzdocha obilná a pásavá, hrobárik obyčajný, kobylka zelená, mravec mačínový, čmeliak zemný a včela medonosná, slimák záhradný a iné,
- z radu stavovcov: jašterica obyčajná, Jarabica poľná a bažant obyčajný, hrdlička poľná, drozd čierny, vrabec obyčajný, straka obyčajná, vrana obyčajná, havran poľný, zajac poľný, myš poľná a iné.

2.1.3.2 Voda

Na základe „Nitrátovej direktívy“ sú vyčlenené zraniteľné oblasti, do ktorej patrí aj obec Rišňovce. Nitrátová direktíva je súbor opatrení, ktoré smerujú k zníženiu možností znečistenia vodných tokov dusičnanmi. Dusičnany môžu pochádzať prevažne zo zvýšených dávok minerálnych a hospodárskych hnojív. Nitriansku direktívu upravuje Smernica 91/676/Ec o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva. Obec patrí do skupiny B, ktorá predstavuje produkčné bloky s o stredným stupňom obmedzenia hospodárenia.

Obývaná časť obce je zásobovaná pitnou vodou z **obecného vodovodu** (prevádzkovateľ je EKOSTAVING Nitra) z vodného zdroja HGŠ 4. Voda je čerpaná cez výtlačné potrubie PVC DN 150 do vodojemu 2x250 m², ďalej je gravitačne privedená do samotnej obce. Tento vodný zdroj je studňa vrtaná do hĺbky 187 m, výdatnosť vodného zdroja je 4,6 l/s pri maximálnom znížení hladiny vody na 56,94 m pod terénom. Čerpadlo je osadené v hĺbke 65 m od terénu.

Spodná voda je vhodná na pitie iba podmienenčne, až po úprave pomocou chlórnanu sodného. Využíva sa chlórnan PROMINENT pomocou ktorej sa dávkuje presné množstvo chlórnanu sodného. V obci je vybudovaných 11,576 km vodovodného potrubia. Rozvádzacia vodovodná sieť je kruhového typu a je kombinovaná s vetvovou vodovodnou sieťou. Tlakové pomery sú 0,3 – 0,6 MPa. V areály PD a nachádza **ochranné pásmo vodojemu** a je oplotené na rozmery 50x50 m.

Mapa 3: Mapa územia nitrátovej direktívy

Zdroj: www.podnemapy.sk

Legenda: **žltá** farba - kategória A (produkčný blok s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia), **modrá** farba - kategória B (so stredným stupňom), **červená** farba - kategória C (s najvyšším stupňom), **tyrkysová** prerušovaná čiara - hranice územia

Dažďové vody sú odvádzané cez otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a regionálnych ciest do potoku Andač. V priestoroch, kde sa rigoly nenachádzajú, dažďové vody vsakujú priamo do terénu.

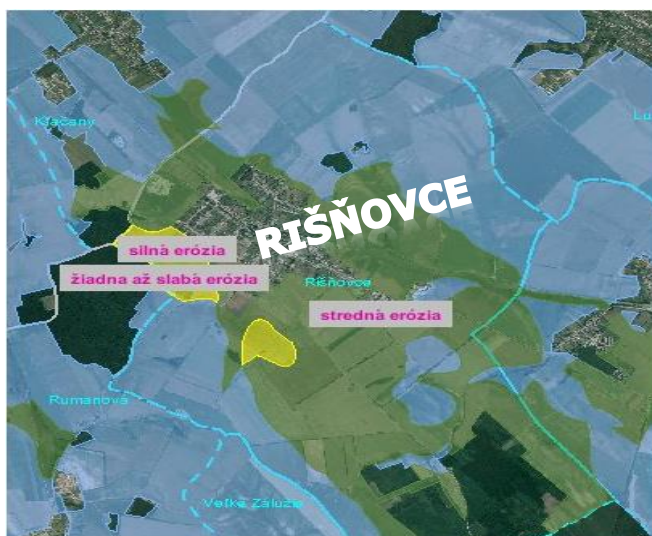
Obec má vlastnú **čističku odpadových vôd**, kam smeruje gravitačná splašková kanalizačná sieť. Vyčistené odpadové vody sú následne vypúšťané do potoku Andač. Na stoke AA je vybudovaná jedna prečerpávací kanalizačná stanica a splaškové odpadové vody a stoky sú nasmerované na tento zberač AA. Gravitačná splašková kanalizačná sieť má dĺžku 11,631 km.

2.1.3.3 Pôda

Najzávažnejším problémom, ktorý je zapríčinený zníženou stabilitou abiotického prostredia, je ohrozenie poľnohospodárskej pôdy eróziou. Veterná erózia sa prejavuje prevažne v mimo vegetačnom období a spôsobuje zvýšenú prašnosť v ovzduší. Pôdy územia sú prevažne v pahorkovitom teréne a intenzívne poľnohospodársky využívané.

Ohrozenie veternou eróziou je slabé – stredné a na niekoľkých miestach silné.

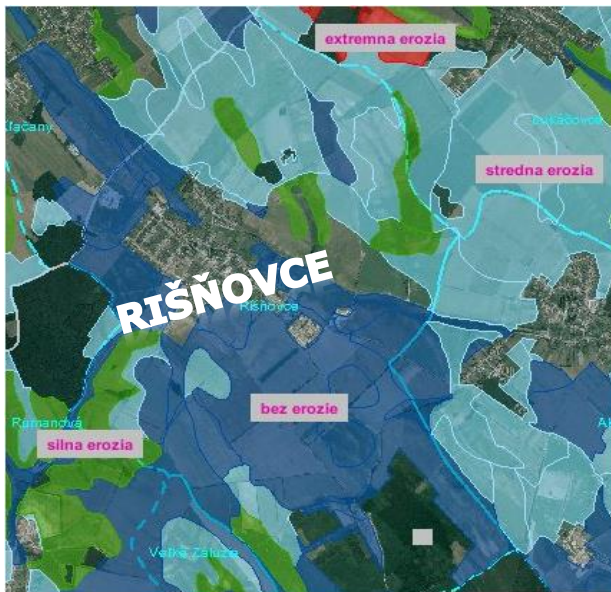
Ohrozenie vodnou eróziou je na väčšine územia bez erózie až stredná erózia.

Mapa 4: Ohrozenie veternou eróziou

Zdroj: Infoservis VÚPOP, pôdne mapy – register pôdy LPIS.

Legenda: **svetlomodrá farba** – žiadna až slabá erózia; **zelená farba** – stredná erózia; **žltá farba** – silná erózia; **červená farba** – extrémna erózia; **tyrkysovou** prerušovanou čiarou je označená hranica katastra obce.

Mapa 5: Ohrozenie vodnou eróziou

Zdroj: Infoservis VÚPOP, pôdne mapy – register pôdy LPIS.

Legenda: **tmavomodrá farba:** bez erózie; **svetlomodrá farba:** stredná erózia; **zelená farba:** silná erózia; **červená farba:** extrémna erózia; **tyrkysovou** prerušovanou čiarou je označená hranica katastra obce.

2.1.3.4 Ovzdušie

Znečisťovanie ovzdušia na území katastra obce je diaľkovým prenosom emisií zo stacionárnych zdrojov okresných miest, z automobilovej dopravy a v minulosti to bol popol zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu, avšak pozitívny vplyv mala plynofikácia v obci a jeho podiel sa značne znížil. Obec nepatrí do žiadnej vymedzenej oblasti riadenia kvality ovzdušia.

Minimálne znečistenie ovzdušia je týmito látkami: CO, SO₂, NO_x a mierne znečistenie látkou PM₁₀. Miestne zdroje znečistenia ovzdušia sú bezvýznamné. Najväčším zdrojom hluku je cestná a železničná doprava na území obce. V obytnej zóne pre cestnú dopravu by nemala byť prekročená hodnota 60 dB pre dennú, večernú a 50 dB pre nočnú dobu a v prípade železničnej dopravy je prípustná hodnota v nočnej dobe 55 dB.

2.1.3.5 Odpady

Obec má vypracovaný **Program odpadového hospodárstva (POH) na roky 2011 – 2015 v rámci Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi**. Skladá sa zo 63 obcí a 3 okresov (Nitriansky okres: 47 obcí, Topoľčiansky okres: 14 obcí, Šaliansky okres: 2 obce). Cieľom je znížiť množstvo skládkovaného zmesového komunálneho odpadu vo všetkých obciach Ponitrianskeho združenia na 99,7 % z celkového množstva zmesového komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 2011. Zber zvyškového komunálneho odpadu v obciach Ponitrianskeho združenia je zavedený a v pravidelných intervaloch vyvážený 1x za 2 týždne do mesiaca formou výsypu 110 – 120 litrových nádob.

Odvoz odpadu zabezpečuje spoločnosť ENVI-GEOS Nitra na **skládku Rišňovce-Rumanová**. Podrobnosti o nakladaní s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi sú upravené **VZN Obce Rišňovce 1/2014 o nakladaní s komunálnymi odpadmi na území obce Rišňovce**, ktoré je zverejnené na internetovom portáli obce, prípadne je občanom k dispozícii k nahliadnutiu na obecnom úrade.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad sa zhodnocuje v kompostárni Výčapy – Opatovce a jeho vývoz sa realizuje min. 1 x mesačne. BRKO sa plní do smetných 120l nádob.

Veľkoobjemový odpad sa zbiera do veľkokapacitných kontajnerov v rámci jarného a jesenného zberu a následne je zneškodňovaný na obecnej skládke.

Použité batérie a akumulátory, odpadové motorové a mazacie oleje, farbivá, chemikálie a iné nebezpečné odpady sa zbierajú 2 x ročne od domu k domu zmluvne zaviazanou právnickou osobou, ktorá je oprávnená vykonávať zber takéhoto odpadu.

Zber elektroodpadu z domácností vrátane žiaroviek a svietidiel zabezpečuje obe prostredníctvom oprávnenej právnickej osoby systémom od domu k domu 2x ročne.

V obci sa separujú tieto komodity odpadu:

20 01 01 Papier a lepenka
20 01 02 Sklo
20 01 39 Plasty
20 01 35 Elektro odpad
20 01 40 Kovy
20 02 01 Biologicky rozložiteľný komunálny odpad
20 03 01 Zvyškový komunálny odpad

Celkové množstvo produkcie odpadov na obec je 6259,34 t/rok, na obyvateľa je množstvo komunálneho odpadu stanovené na hodnotu 226,27 kg/rok.

Podľa smernej časti POH na roky 2011 – 2015 v rámci Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi, obce Ponitrianskeho združenia odovzdávajú odpady oprávneným organizáciám, ktoré majú dostatočné kapacity a vybudované zariadenia na spracovanie určitých druhov ostatných odpadov a ich zoznam je uvedený v smernej časti. Na tieto zariadenia majú oprávnené organizácie vydané súhlasy v zmysle zákona o odpadoch. Obce majú uzatvorenú zmluvu oprávnenou spoločnosťou, ktorá vlastní mobilné zariadenie na spracovanie zmesového komunálneho odpadu.

2.2. Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach: 1. európska legislatíva a stratégie; 2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR a 3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014 – 2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020. Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)
2. Udržateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)
3. Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- zamestnanosť: zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20-64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov,
- výskum a vývoj: zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov,
- zmena klímy a energetická udržateľnosť: znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%,
- vzdelávanie: znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%,
- boj proti chudobe: znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby 25%.

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Tá obsahuje okrem iného aj stratégiu pre Nitriansky samosprávny kraj. Vzhľadom k tomu, že v čase spracovania PHSR obce nie k dispozícii aktuálny PHSR VÚC, použili sme informácie pre tretiu úroveň vonkajších vplyvov (regionálna úroveň) informácie z Národnej stratégie regionálneho rozvoja. Národná stratégia bude zároveň určujúca aj pri tvorbe aktualizácie PHSR kraja na najbližšie obdobie (posledné PHSR kraja má platnosť do roku 2018).

Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja je Nitriansky samosprávny kraj (NSK) prevažne vidiecky, pomaly rastúci, s primeranou atraktivitou a pozíciou, priemerným stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne konkurencieschopný mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. **NSK má nízky inovačný potenciál. Z hľadiska analýzy vonkajšieho prostredia obce a tiež pre účely prevencie rizík rozvoja obce je potrebné zohľadniť disparity a faktory rozvoja kraja aj z hľadiska očakávaných regionálnych integrovaných územných stratégií rozvoja v kraji (RIUS).**

Hlavné disparity NSK:

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ,
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve,

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode,
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby,
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP,

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií,
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb,
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky,

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra,
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody,
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny,

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku,

- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady,
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov,
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu,
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch,
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NSK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu,
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie,
- rozvoj biotechnológií,

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle,
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb,

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce,
- využitie geotermálnych prameňov pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením

na ekologický vidiecky turizmus,

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby,
- potenciál využitia vodných zdrojov,
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovej-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu,

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu,
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení,
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Charakteristika špecifických stránok regiónu: dobre rozvinutá sieť vedeckých a výskumných inštitúcií, dobrý potenciál vysokokvalifikovanej pracovnej sily, ktorá je vhodná pre rozvoj výskumu a vývoja, nadregionálne väzby na rýchlorastúce regióny, významná lodná cesta po Dunaji s prístavmi v Komárne a Štúrove medzinárodného významu.

Konkurenčná výhoda NSK je tvorená vysokým inovačným potenciálom a vysokokvalifikovanou pracovnou silou v oblasti poľnohospodárstva a chemického priemyslu a predpokladmi pre rozvoj biotechnológií, nový typ sociálnych a zdravotníckych služieb.

Prioritné oblasti pre NSK:

PO1: Veda, výskum a inovácie: prepojenie lokalizácie poľnohospodárskej univerzity a formovanie infraštruktúry výskumu a orientovanie výskumných pracovísk, podpora ďalšej diverzifikácie univerzity a výskumu, tvorba funkčného partnerstva medzi univerzitami, špecializovanými pracoviskami SAV, špecializovanými výskumnými ústavmi štátnymi a súkromnými a to práve podnikovým výskumom a vývojom.

PO2: Ľudské zdroje: prepojenie medzi odvetvami: chemického, strojárskoho priemyslu a poľnohospodárstva, ekologickými, sociálnymi a zdravotnými službami, dbať na zvýšenú pozornosť o starnúcu populáciu, zapracovanie koncepčných materiálov stratégie podpory zdravia obyvateľstva do všetkých politík v spolupráci s RÚVZ.

PO3: Zamestnanosť: dôraz na vytváranie nových pracovných miest v sektore služieb pre rozhodujúce priemyselné odvetvia (energetika, kovovýroba a potravinárstvo) a v sektore sociálnych a zdravotných služieb (vzhľadom na starnúcu populáciu).

PO4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie: podpora podnikateľského prostredia, orientácia na všetky typy poľnohospodárskych aktivít, rozvoj a prepojenie vidieka na striebornú ekonomiku (ekonomika pružne reagujúca na demografické zmeny a problémy v kontexte s regionálnou politikou a politikou súdržnosti) a sociálne, zdravotnícke služby.

PO5: Životné prostredie, zmeny klímy a OZE: zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energií a surovín v rozhodujúcich priemyselných odvetviach (chemický, strojársky priemysel a poľnohospodárstvo).

Prehľad vplyvu vyššie analyzovaných troch úrovní na obec je sumarizovaný v nasledujúcej STEEP analýze.

Tabuľka 19: STEEP analýza (analýza vonkajšieho prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické
Zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí v populácii	Budovanie priemyselných parkov a obchodných centier v meste Nitra	Využitie fondov EÚ na spolufinancovanie projektov verejnej správy a súkromných firiem
Vzdelávanie – nedostatočné prepojenie škôl s praxou	Zavádzanie IKT do verejnej správy – informatizácia	Dobudovanie dopravných koridorov a cestnej infraštruktúry
Bývanie – nedostatok nájomných bytov	Zvyšovanie úrovne výskumu a vývoja a zavádzanie inovácií v podnikoch	Stimuly pre rast malých a stredných podnikov, podpora inovácií v podnikoch cez štrukturálne fondy
Migračné vlny – odliv mladých ľudí do väčších sídiel, prílev starších na vidiek		Daňové a administratívne zaťaženie
Zníženie bezpečnosti v dôsledku nárastu počtu sociálne slabých a marginalizovaných komunít		
Ekologické	Politické	Hodnotové
Neefektívne protipovodňové opatrenia	Administratívna pripravenosť na čerpanie štrukturálnych fondov	Tendencia smerom k spolupráci formou PPP projektov
Zvyšovanie znečistenia ovzdušia z dopravy	Nastavenie pravidiel verejného obstarávania	Zmeny postojov obyvateľstva – rastúca kriminalita, rasizmus a xenofóbia

	Sektorové stratégie vlády napr. v oblasti odpadového hospodárstva a energetiky	Aktivizácia občianskeho sektora – väčšie zapájanie sa do rozvoja obcí
--	--	---

2.3. Zhrnutie súčasného stavu územia

Pri spracovaní analytickej časti PHSR bola použitá metodika zberu celoslovenských a regionálnych štatistických a ostatných dát zverejnených na portáli Štatistického úradu SR, ÚPSVaR Nitra a dostupných informácií od zamestnancov obce. Získané dáta sú spracované v prehľadných tabuľkách a grafoch, výsledky analýzy sú vysvetlené v textovej časti.

Tabuľka 20: Kontrolný zoznam pre hodnotenie rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne				
Technické	Územie	Priemyselná havária	Znečistenie životného prostredia Ohrozenie verejného zdravia	nízka
Ekologické	Územie	Znečistenie ovzdušia Vodná erózia – riziko povodní mimo vodného toku	Zhoršenie životného prostredia Zničením majetku, ohrozenie zdravia	nízka
Sociálne	Územie	Rast nezamestnanosti Nedostatok nájomných bytov	Kriminalita Odliv mladých obyvateľov	stredná
Ekonomické	Územie	Neefektívne čerpanie štrukturálnych fondov	Nerealizovaný rozvoj územia	stredná

SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.

SWOT analýza – sociálny rozvoj

Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
- dobrá veková, sociálna a vzdelanostná skladba,	4	- absencia bezbariérových vstupov a terénnych opatrovateľských služieb,	4
- postupný prírastok obyvateľstva,	4	- chýbajúce obecné noviny a online katalóg knižnice,	4
- spojená MŠ a ZŠ, dobrá školská infraštruktúra a mimoškolské krúžky	5	- nedostatok oddychových zón,	5
		- nedostatok detských ihrísk	4
		- nedostatok voľno-časových aktivít	2
Spolu	13	Spolu	19

Príležitosti	Body
- spätný migračný trend z mesta do obce,	3
- budovanie infraštruktúry sociálnych služieb – dom sociálnej služby,	5
- dobudovanie infraštruktúry bytových a rodinných domov,	5
- využívanie nezamestnaných na verejné práce, rekonštrukcie	3
- zvýšenie kapacity MŠ	4
Spolu	20

Hrozby	Body
- rast životných nákladov,	4
- zníženie úrovne zamestnanosti v poľnohospodárstve,	4
- znižovanie kvality života,	4
- odchod obyvateľov do miest za prácou	4
Spolu	16

SWOT analýza – hospodársky (ekonomický) rozvoj

Silné stránky	Body
- dobrá poloha obce blízko okresného mesta Nitra, Hlohovec	4
- dobrá dopravná dostupnosť (autobusová, železničná, osobná doprava),	4
- obecný vodovod, plynofikácia, kanalizácia	5
- vybudovanie námestia	4
- vznik múzea M.I.Kutuzova	5
- rekonštrukcia verejného osvetlenia	4
Spolu	26

Slabé stránky	Body
- nedobudované chodníky a miestne komunikácie,	5
- potrebná rekonštrukcia domu smútku,	4
- nedostatok bytov a pozemkov	4
- nedobudovaný kamerový systém,	5
- potrebné rekonštrukcia elektrických káblov,	4
- potrebná rekonštrukcia Hornorišňovského cintorína	5
Spolu	27

Príležitosti	Body
- dobudovanie chodníkov a miestnych komunikácií,	5
- využívanie finančných zdrojov z EF, fondov EÚ, dotácií a mimorozpočtových zdrojov,	4
- podpora NSK pri rozvoji obcí,	4
- dobudovanie vodovodu a tvorba nových vodných zdrojov	5
- rozšírenie kapacity ČOV	5
Spolu	23

Hrozby	Body
- konkurencia turisticky atraktívnejších lokalít,	3
- administratívna náročnosť pre získavanie financií zo štátnych dotácií a fondov z EÚ,	5
- zhoršovanie finančnej situácie obyvateľstva	4
Spolu	12

SWOT analýza – environmentálny rozvoj			
Silné stránky	- separovaný zber odpadu,	Body	
	- zber biologického odpadu	3	
		3	
Spolu		6	
Slabé stránky	- existencia divokých skládok,	Body	4
	- zvyšovanie dopravnej zaťaženia a tým aj hluku, emisií,		3
	- nízka protipovodňová ochrana,		3
	- chýbajúca hasičská zbrojnica,		5
	- chýbajúci zberný dvor a kompostovisko		5
Spolu			20
Príležitosti	- spoločné riešenie odpadového hospodárstva v rámci ponitrianskeho združenia pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi,	Body	5
	- výsadba zelene mimo zastavených častí obce,		5
	- zvyšovať výchovu občanov v oblasti separovaného zberu		5
Spolu		15	
Hrozby	- nedostatok zdrojov na ekologizáciu územia a zlepšovanie ŽP,	Body	4
	- zhoršovanie kvality a strata určitých zložiek ŽP,		5
	- nízka uvedomelosť voči ŽP		5
Spolu			14

V rámci všetkých troch oblastí SWOT analýzy (sociálna, hospodárska, environmentálna) majú prevahu slabé stránky nad silnými a rovnako prevažujú príležitosti nad hrozbami, čo vytvára priestor pre postupný rozvoj a budovanie celkovej infraštruktúry obce.

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce:

- z pohľadu sociálnej oblasti: absencia domu služieb a terénnych opatrovateľských služieb, nedostatok oddychových zón pre obyvateľov, nedostatok detských ihrísk a voľnočasových aktivít
- z pohľadu hospodárskej oblasti: potrebná rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií, nedostatok bytov, nedobudovaný kamerový systém, potrebná rekonštrukcia elektrických rozvodov a rovnako i Hornorišňovského cintorína
- z pohľadu environmentálnej oblasti: prítomnosť divokých skládok, chýbajúci zberný dvor a kompostovisko, absencia hasičskej zbrojnice.

Na základe SWOT analýzy (silných stránok a príležitostí) boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce:

- školská infraštruktúra na dobrej úrovni
- možnosť vybudovania zariadenia sociálnej starostlivosti
- dobrá dopravná dostupnosť a poloha obce
- dobrá technická infraštruktúra
- vznik múzea M. I. Kutuzova
- možnosť dobudovania chodníkov a miestnych komunikácií
- možnosť zvyšovania povedomia a odpadovom hospodárstve a ochrane životného prostredia.

3. Strategická časť

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Stratégia obce je vypracovaná v súlade s návrhom Partnerskej dohody na roky 2014-2020, Stratégia je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho.

Strategický cieľ a špecifické ciele Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce konkrétne naplňujú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014 – 2020, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zámery realizované v súlade s PHSR obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PHSR obce je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu obce. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Vízia:

„Chceme, aby obec Rišňovce v roku 2025 bola konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.“

Tabuľka 21: Prioritné oblasti obce

PO 01	PO 02	PO 03
Sociálna oblasť	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť
Cieľom je starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života v obci	Cieľom je zlepšiť ekonomickú situáciu v obci a podpora podnikateľov v obci	Cieľom je ochrana a tvorba životného prostredia
1.1. Sociálna infraštruktúra	2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	3.1. Environmentálna infraštruktúra
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra	2.2. Technická infraštruktúra	3.2. Odpadové hospodárstvo
1.3. Školská infraštruktúra	2.3. Dopravná infraštruktúra	3.3. Protipovodňová ochrana
1.4. Zdravotnícka infraštruktúra	2.4. Cestovný ruch	

Tabuľka 22: Stratégia rozvoja obce Rišňovce na roky 2015 - 2025

PO 01	PO 02	PO 03
Sociálna oblasť	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť
1.1 Sociálna infraštruktúra	2.1 Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	3.1 Environmentálna infraštruktúra
1.1.1. Rekonštrukcia bývalej MŠ na zariadenie sociálnych služieb vrátane výdajne a rozvozu jedla, zníženia energetických nákladov	2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov OÚ	3.1.1. Dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov
1.1.2. Vybudovanie bezbariérových vstupov	2.1.2. Aktualizácia rozvojových dokumentov obce – územného plánu a akčných plánov	3.1.2. Zvyšovanie povedomia o ochrane ŽP a o odpadovom hospodárstve prostredníctvom letákov, brožúr
1.1.3. Výstavba nových bytových domov	2.1.3. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	3.1.3. Doplnenie verejnej zelene a trávnatých plôch na verejných priestranstvách vrátane izolačnej zelene
	2.1.4. Vznik obecných novín	3.1.4. Vytvorenie oddychových zón
1.2 Kultúrna a športová infraštruktúra	2.2 Technická infraštruktúra	3.2 Odpadové hospodárstvo
1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí	2.2.1. Rekonštrukcia domu smútku na Dolnorišňovskom cintoríne	3.2.1. Zvýšenie kapacity ČOV
1.2.2. Vybudovanie kúpaliska	2.2.2. Rozšírenie kamerového systému	3.2.2. Odstraňovanie divokých skládok
1.2.3. Dobudovanie priestorov knižnice, zavedenie online katalógu kníh a doplnenie knižného fondu	2.2.3. Rekonštrukcia Hornorišňovského cintorína vrátane technickej infraštruktúry a vybudovania prístrešku	3.2.3. Vybudovanie hospodárskeho dvora vrátane zberného dvoru a kompostoviska
1.2.4. Vybudovanie nových športovísk vrátane materiálno-technického vybavenia	2.2.4. Doplnenie obecného mobiliáru	3.2.4. Doplnenie materiálno-technického vybavenia separovaného zberu
1.2.5. Rekonštrukcia/výstavba kabín a tribúny na futbalovom ihrisku	2.2.5. Rekonštrukcia KD vrátane vnútorného vybavenia (hľadisko, pódium, sobášna sieň)	
1.2.6. Podpora športových podujatí	2.2.6. Revitalizácia parku pri kostole a rekonštrukcia oplotenia	
1.3 Školská infraštruktúra	2.3. Dopravná infraštruktúra	3.3. Protipovodňová ochrana
1.3.1 Podpora projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno-technického zabezpečenia	2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	3.3.1. Vybudovanie hasičskej zbrojnice
1.3.2. Modernizácia spojenej ZŠ s MŠ vrátane	2.3.2. Rekonštrukcia, výstavba a rozšírenie	3.3.2. Vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích

zníženia energetických nákladov	chodníkov	kanálov
1.3.3. Rozšírenie kapacity MŠ	2.3.3. Modernizácia autobusových zastávok	
	2.3.4. Doplnenie dopravného značenia	
	2.3.5. Zvýšenie dopravnej bezpečnosti prostredníctvom dopravných zariadení a opatrení	
	2.3.6. Vybudovanie cyklotrasy	
1.4 Zdravotnícka infraštruktúra	2.4 Cestovný ruch	
1.4.1. Rekonštrukcia budovy súčasného zdravotného strediska vrátane zníženia energetických nákladov	2.4.1. Výroba propagačno-informačných materiálov o obci, múzeu a pamiatkach	

4. Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR na roky 2015-2025 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2015-2025: **Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2015-2025 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.** Programová časť PHSR obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov v PHSR obce Rišňovce sú spracované v nasledujúcej tabuľke. Ako informačný zdroj je uvedená obec a iné zdroje. **Výstupy projektu** predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. **Výsledok projektu** predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. **Dopad** predstavuje vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy hmatateľný efekt projektu na cieľové skupiny projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom (preto je medzi výstupom a výsledkom logická väzba).

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt intervencie na prioritnú skupinu či cieľovú skupinu, následky dosiahnutých výsledkov projektu, teda príspevok k riešeniu cieľov stanovených pre prioritnú oblasť či potrieb cieľovej skupiny a k odstraňovaniu prekážok rozvoja. Z tohto hľadiska preto nemusí byť strategický cieľ vyjadrený ukazovateľmi dopadu, ale môže byť vyjadrený aj vhodnými ukazovateľmi výsledku. Pre oblasť hodnotenia dopadov PHSR obce boli ako východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov stanovené dopadové ukazovatele výsledku na úrovni roku 2020.

Tabuľka 23: Opatrenia a aktivity obce

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblasť
1.1. Sociálna infraštruktúra	1.1.1. Rekonštrukcia bývalej MŠ na zariadenie sociálnych služieb vrátane výdajne a rozvozu jedla, zníženia energetických nákladov	Sociálna
	1.1.2. Vybudovanie bezbariérových vstupov	Sociálna
	1.1.3. Výstavba nových bytových domov	Sociálna
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra	1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí	Sociálna
	1.2.2. Vybudovanie kúpaliska	Sociálna
	1.2.3. Dobudovanie priestorov knižnice, zavedenie online katalógu kníh a doplnenie knižného fondu	Sociálna
	1.2.4. Vybudovanie nových športovísk	Sociálna

	vrátane materiálno-technického vybavenia	
	1.2.5. Rekonštrukcia/výstavba kabín a tribúny na futbalovom ihrisku	Sociálna
	1.2.6. Podpora športových podujatí	Sociálna
1.3. Školská infraštruktúra	1.3.1 Podpora projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno-technického zabezpečenia	Sociálna
	1.3.2. Modernizácia spojenej ZŠ s MŠ vrátane zníženia energetických nákladov	Sociálna
	1.3.3. Rozšírenie kapacity MŠ	Sociálna
1.4 Zdravotná infraštruktúra	1.4.1. Rekonštrukcia budovy súčasného zdravotného strediska vrátane zníženia energetických nákladov	Sociálna
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov OÚ	Ekonomická
	2.1.2. Aktualizácia rozvojových dokumentov obce – územného plánu a akčných plánov	Ekonomická
	2.1.3. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	Ekonomická
	2.1.4. Vznik obecných novín	Ekonomická
2.2. Technická infraštruktúra	2.2.1. Rekonštrukcia domu smútku na Dolnorišovskom cintoríne	Ekonomická
	2.2.2. Rozšírenie kamerového systému	Ekonomická
	2.2.3. Rekonštrukcia Hornorišovského cintorína vrátane technickej infraštruktúry a vybudovania prístrešku	Ekonomická
	2.2.4. Doplnenie obecného mobiliáru	Ekonomická
	2.2.5. Rekonštrukcia KD vrátane vnútorného vybavenia (hľadisko, pódium, sobášna sieň)	Ekonomická
	2.2.6. Revitalizácia parku pri kostole a rekonštrukcia oplotenia	Ekonomická
2.3. Dopravná infraštruktúra	2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Ekonomická
	2.3.2. Rekonštrukcia, výstavba a rozšírenie chodníkov	Ekonomická
	2.3.3. Modernizácia autobusových zastávok	Ekonomická
	2.3.4. Doplnenie dopravného značenia	Ekonomická
	2.3.5. Zvýšenie dopravnej bezpečnosti prostredníctvom dopravných zariadení a opatrení	Ekonomická
	2.3.6. Vybudovanie cyklotrasy	Ekonomická
2.4. Cestovný ruch	2.4.1. Výroba propagačno-informačných materiálov o obci, múzeu a pamiatkach	Ekonomická
3.1. Environmentálna infraštruktúra	3.1.1. Dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov	Environmentálna
	3.1.2. Zvyšovanie povedomia o ochrane ŽP a o odpadovom hospodárstve prostredníctvom letákov, brožúr	Environmentálna
	3.1.3. Doplnenie verejnej zelene a trávnatých plôch na verejných priestranstvách vrátane izolačnej zelene	Environmentálna
	3.1.4. Vytvorenie oddychových zón	

3.2. Odpadové hospodárstva	3.2.1. Zvýšenie kapacity ČOV	Environmentálna
	3.2.2. Odstraňovanie divokých skládok	Environmentálna
	3.2.3. Vybudovanie hospodárskeho dvora vrátane zberného dvoru a kompostoviska	Environmentálna
	3.2.4. Doplnenie materiálo-technického vybavenia separovaného zberu	Environmentálna
3.3. Protipovodňová ochrana	3.3.1. Vybudovanie hasičskej zbrojnice	Environmentálna
	3.3.2. Vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov	Environmentálna

Tabuľka 24: Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	M.J.	Výcho disková hodnota	Cieľová hodnota/ rok	
					Rok 2015	2017	2020
PRIORITNÁ OBLASŤ – sociálna							
1.1. Sociálna infraštruktúra / 1.1.1. Rekonštrukcia bývalej MŠ na zariadenie sociálnych služieb vrátane výdajne a rozvozu jedla, zníženia energetických nákladov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu MŠ na zariadenie sociálnych služieb	Obec	EUR	0	700 tis.	
	Výsledok	Kapacita zariadenia	Obec	počet	0	30	
	Dopad	Počet projektov sociálnej infraštruktúry	Obec	počet	0	1	
1.1. Sociálna infraštruktúra / 1.1.2. Vybudovanie bezbariérových vstupov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie bezbariérových vstupov	Obec	EUR	0		10 tis.
	Výsledok	Počet bezbariérových vstupov	Obec	počet	0		3
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
1.1. Sociálna infraštruktúra / 1.1.3. Výstavba nových bytových domov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na výstavbu bytových domov	Obec	EUR	0		700 tis.
	Výsledok	Počet bytových jednotiek	Obec	počet	0		12
	Dopad	Počet bytových domov	Obec	počet	0		2
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na podporu podujatí	Obec	EUR	0		40 tis.
	Výsledok	Počet podporených podujatí	Obec	počet	0		8
	Dopad	Zvýšenie účasti obyvateľov na podujatiach	Obec	%	0		
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.2. Vybudovanie kúpaliska							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie	Obec	EUR	0		300 tis.

		kúpaliska					
	Výsledok	Výmera areálu kúpaliska	Obec	m ²	0		250
	Dopad	Počet nových kúpalísk	Obec	počet	0		1
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.3. Dobudovanie priestorov knižnice, zavedenie online katalógu kníh a doplnenie knižného fondu							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na dobudovanie, zavedenie online katalógu, doplnenie knižného fondu knižnice	Obec	EUR	0	20 tis.	
	Výsledok	Počet nových knižných jednotiek	Obec	počet	0	200	
	Dopad	Počet knižníc	Obec	počet	0	1	
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.4. Vybudovanie nových športovísk vrátane materiálno-technického vybavenia							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie nových športovísk	Obec	EUR	0		150 tis.
	Výsledok	Počet nových športovísk	Obec	počet	0		2
	Dopad	Počet projektov športovej infraštruktúry	Obec	počet	0		2
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.5. Rekonštrukcia/výstavba kabín a tribúny na futbalovom ihrisku							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu kabín a tribúny	Obec	EUR	0	600 tis.	
	Výsledok	Zrekonštruovaná plocha	Obec	m ²	0	700	
	Dopad	Počet futbalových ihrísk	Obec	Počet	0	1	
1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra / 1.2.6. Podpora športových podujatí							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na podporu podujatí	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Počet športových družstiev	Obec	počet	0		5
	Dopad	Zvýšenie účasti obyvateľov na podujatiach	Obec	%	0		10
1.3. Školská infraštruktúra / 1.3.1 Podpora projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno-technického zabezpečenia							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na podporu projektov a materiálno-technického zabezpečenia	Obec	EUR	0		40 tis.
	Výsledok	Kapacita podporenej školy	Obec	počet	0		250
	Dopad	Počet podporených zariadení školskej infraštruktúry	Obec	počet	0		2
1.3. Školská infraštruktúra / 1.3.2. Modernizácia spojenej ZŠ s MŠ vrátane zníženia energetických nákladov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na modernizáciu ZŠ s MŠ vrátane	Obec	EUR	0		800 tis.

		zníženia energetických nákladov					
	Výsledok	Počet podporených školských zariadení	Obec	počet	0		2
	Dopad	Kapacita školských zariadení	Obec	počet	0		250
1.3. Školská infraštruktúra / 1.3.3. Rozšírenie kapacity MŠ							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rozšírenie kapacity MŠ	Obec	EUR	0		1,2 mil.
	Výsledok	Navýšená kapacita	Obec	počet	0		40
	Dopad	Celková kapacita	Obec	počet	0		100
1.4 Zdravotná infraštruktúra / 1.4.1. Rekonštrukcia budovy súčasného zdravotného strediska vrátane zníženia energetických nákladov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu budovy	Obec	EUR	0		600 tis.
	Výsledok	Výmera budovy	Obec	m ²	0		450
	Dopad	Počet projektov zdravotnej infraštruktúry	Obec	počet	0		1
PRIORITNÁ OBLASŤ - ekonomická							
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy / 2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov OÚ							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vzdelávanie	Obec	EUR	0		30 tis.
	Výsledok	Počet preškolených pracovníkov	Obec	počet	0		5
	Dopad	Počet zavedených/zlepšených služieb	Obec	počet	0		40
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy / 2.1.2. Aktualizácia rozvojových dokumentov obce – územného plánu a akčných plánov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na aktualizáciu rozvojových dokumentov	Obec	EUR	0		40 tis.
	Výsledok	Počet aktualizovaných dokumentov	Obec	počet	0		5
	Dopad	Počet aktualizovaných rozvojových dokumentov	Obec	počet	0		5
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy / 2.1.3. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na elektronizáciu služieb	Obec	EUR	0		30 tis.
	Výsledok	Počet zavedených elektronických služieb	Obec	počet	0		60
	Dopad	Počet poskytovaných elektronických služieb verejnej	Obec	počet	0		60

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce 2015 - 2025

		správy					
2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy / 2.1.4. Vznik obecných novín							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vznik obecných novín	Obec	EUR	0	10 tis.	
	Výsledok	Počet vydaní/rok	Obec	počet	0	4	
	Dopad	Počet projektov zvýšenia informovanosti občanov	Obec	počet	0	30	
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.1. Rekonštrukcia domu smútku na Dolnorišňovskom cintoríne							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu domu smútku	Obec	EUR	0		500 tis.
	Výsledok	Počet zrekonštruovaných domov smútku	Obec	počet	0		1
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.2. Rozšírenie kamerového systému							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rozšírenie kamerového systému	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Počet nových monitorovacích miest	Obec	počet	0		20
	Dopad	Zníženie kriminality	Štatistika PZ SR	%	0		15
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.3. Rekonštrukcia Hornorišňovského cintorína vrátane technickej infraštruktúry a vybudovania prístrešku							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu cintorína vrátane technickej infraštruktúry	Obec	EUR	0		800 tis.
	Výsledok	Výmera cintorína	Obec	m ²	0		4395
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.4. Doplnenie obecného mobiliáru							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na obstaranie obecného mobiliáru	Obec	EUR	0		200 tis.
	Výsledok	Počet doplnených zložiek mobiliáru	Obec	počet	0		100
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.5. Rekonštrukcia KD vrátane vnútorného vybavenia (hľadisko, pódium, sobášna sieň)							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na rekonštrukciu KD vrátane zabezpečenia vnútorného vybavenia	Obec	EUR	0		400 tis.
	Výsledok	Kapacita KD	Obec	počet	0		350
	Dopad	Projekty kultúrnej infraštruktúry	Obec	počet	0		1
2.2. Technická infraštruktúra / 2.2.6. Revitalizácia parku pri kostole a rekonštrukcia oplotenia							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na revitalizáciu parku a rekonštrukciu oplotenia	Obec	EUR	0		400 tis.
	Výsledok	Revitalizovaná	Obec	m ² /m	0		2 802/

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce 2015 - 2025

		plocha/ dĺžka oplotenia					400
	Dopad	Počet projektov revitalizácie parku	Obec	počet	0		1
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Stavebné náklady na rekonštrukciu a výstavbu miestnych komunikácií	Obec	EUR	0		900 tis.
	Výsledok	Zrekonštruované/ nové plochy - dĺžka	Obec	m	0		4 000
	Dopad	Projekty technickej infraštruktúry	Obec	počet	0		1
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.2. Rekonštrukcia, výstavba a rozšírenie chodníkov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Stavebné náklady na rekonštrukciu a výstavbu obecných chodníkov	Obec	EUR	0		900 tis.
	Výsledok	Zrekonštruované/ nové plochy - dĺžka	Obec	m	0		5 000
	Dopad	Projekty technickej infraštruktúry	Obec	počet	0		1
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.3. Modernizácia autobusových zastávok							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na modernizáciu autobusových zastávok	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Počet modernizovaných zastávok	Obec	počet	0		8
	Dopad	Počet projektov autobusovej dopravy	Obec	počet	0		3
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.4. Doplnenie dopravného značenia							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na doplnenie dopravných značení	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Počet doplnených značení	Obec	počet	0		20
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.5. Zvýšenie dopravnej bezpečnosti prostredníctvom dopravných zariadení a opatrení							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na dopravné zariadenia a opatrenia	Obec	EUR	0		20 tis.
	Výsledok	Počet dopravných zariadení a opatrení	Obec	počet	0		5
	Dopad	Počet projektov dopravnej bezpečnosti	Obec	počet	0		1
2.3. Dopravná infraštruktúra / 2.3.6. Vybudovanie cyklotrasy							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie	Obec	EUR	0		100 tis.

		cyklotrasy					
	Výsledok	Dĺžka cyklotrasy	Obec	m	0		2 000
	Dopad	Počet projektov cyklotrás	Obec	počet	0		1
2.4. Cestovný ruch / 2.4.1. Výroba propagačno-informačných materiálov o obci, múzeu a pamiatkach							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na výrobu informačno-propagačných materiálov	Obec	EUR	0		50 tis.
	Výsledok	Počet druhov/rok	Obec	počet	0		10
	Dopad	Počet projektov	Obec	počet	0		1
PRIORITNÁ OBLASŤ - environmentálna							
3.1. Environmentálna infraštruktúra / 3.1.1. Dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov	Obec	EUR	0		1 mil.
	Výsledok	Dobudovaná dĺžka vodovodu	Obec	m	0		1 000
	Dopad	Počet nových vodných zdrojov	Obec	počet	0		1
3.1. Environmentálna infraštruktúra / 3.1.2. Zvyšovanie povedomia o ochrane ŽP a o odpadovom hospodárstve prostredníctvom letákov, brožúr							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na osvetovú a informačnú činnosť	Obec	EUR	0		20 tis.
	Výsledok	Počet informovaných obyvateľov	Obec	počet	0		2 500
	Dopad	Množstvo vyseparovaného odpadu na obyvateľa	Štatistika	kg/obyvateľa	0		250
3.1. Environmentálna infraštruktúra / 3.1.3. Doplnenie verejnej zelene a trávnatých plôch na verejných priestranstvách vrátane izolačnej zelene							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na výsadbu zelene, trávnatých plôch	Obec	EUR	0		400 tis.
	Výsledok	Plocha vysadenej zelene, trávnatých plôch	Obec	m ²	0		9 800
	Dopad	Počet projektov na revitalizáciu verejných priestranstiev	Obec	počet	0		1
3.1. Environmentálna infraštruktúra / 3.1.4. Vytvorenie oddychových zón							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie oddychových zón	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Počet zón	Obec	počet	0		2
	Dopad	Počet projektov oddychových zón	Obec	počet	0		2
3.2. Odpadové hospodárstva / 3.2.1. Zvýšenie kapacity ČOV							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na zvýšenie kapacity ČOV	Obec	EUR	0		750 tis.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce 2015 - 2025

	Výsledok	Navýšená kapacita ČOV	Obec	počet	0		1350
	Dopad	Celková kapacita ČOV	Obec	počet	0		1250+1350
3.2. Odpadové hospodárstva / 3.2.2. Odstraňovanie divokých skládok							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na likvidáciu skládok	Obec	EUR	0		60 tis.
	Výsledok	Počet zlikvidovaných skládok	Obec	počet	0		5
	Dopad	Projekty v oblasti ochrany ŽP	Obec	počet	0		5
3.2. Odpadové hospodárstva / 3.2.3. Vybudovanie hospodárskeho dvora vrátane zberného dvoru a kompostoviska ¹							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie hospodárskeho dvora	Obec	EUR	0		100 tis.
	Výsledok	Výmera dvora	Obec	m ²	0		3 000
	Dopad	Počet projektov hospodárskeho dvora	Obec	počet	0		1
3.2. Odpadové hospodárstva / 3.2.4. Doplnenie materiálo-technického vybavenia separovaného zberu							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na doplnenie materiálo-technického vybavenia	Obec	EUR	0		80 tis.
	Výsledok	Počet doplnených prvkov	Obec	počet	0		4
	Dopad	Množstvo vyseparovaného odpadu na obyvateľa	Štatistika	kg/obyvateľa	0		250
3.3. Protipovodňová ochrana / 3.3.1. Vybudovanie hasičskej zbrojnice							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie hasičskej zbrojnice	Obec	EUR	0		500 tis.
	Výsledok	Výmera zbrojnice	Obec	m ²	0		300
	Dopad	Počet zbrojníc	Obec	počet	0		1
3.3. Protipovodňová ochrana / 3.3.2. Vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov							
Hlavné ukazovatele	Výstup	Náklady na vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov	Obec	EUR	0		300 tis.
	Výsledok	Dĺžka kanálov	Obec	počet	0		3 000
	Dopad	Počet projektov protipovodňovej ochrany	Obec	počet	0		1

¹ Vybudovanie zberného dvora – kapacita do 5 000 ton/ročne ostatných a do 10 ton/ročne nebezpečných odpadov. Zberný dvor bude slúžiť pre potreby obce. Vybudovanie kompostoviska – kapacita do 5 000 ton/ročne pre potreby obce.

5. Realizačná časť

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje najmä východiská, popis organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta, Akčný plán s výhľadom na roky 2015-2017 (vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých projektov).

Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností, a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

Na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- štátneho rozpočtu,
- štátnych fondov – dotácie,
- rozpočtu samosprávnych krajov,
- rozpočtu obcí – vlastné prostriedky
- prostriedky fyzických osôb – sponzorský príspevok alebo dar,
- prostriedky iných právnických osôb – sponzorský príspevok alebo dar,
- úvery domácich bánk,
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov.

Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok na získanie týchto zdrojov. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rišňovce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja z vlastných zdrojov. Realizácie projektov vyprofilovali medzi pracovníkmi obce odborne zdatný projektový tím, postačujúci pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné**

zastupiteľstvo, starosta). Najvyšším orgánom obce je **obecné zastupiteľstvo**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PHSR zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PHSR** schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PHSR v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je **starosta obce**. Vo vzťahu k realizácii PHSR starosta **riadi proces realizácie**, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

Organizačne a administratívne zabezpečuje celý proces plnenia PHSR **obecný úrad**.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné, aby na úrovni obce bola zriadená koordinačná komisia, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov (základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok). Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom** (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný obecný úrad a za celkovú monitorovaciu správu je zodpovedný starosta. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia PHSR bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a financiám. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu starostu alebo komisie obecného zastupiteľstva a materiálu predloženého do obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí. Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú

schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Výstupom hodnotenia je **hodnotiaca správa za príslušný rok**. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov obce pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 25: Plán priebežných hodnotení PHSR

Plán priebežných hodnotení PHSR na obdobie 2015 - 2025		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie		
Strategické hodnotenie	2015	Podľa príslušných ustanovení zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Len v prípade, že to vyplýva zo zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov Pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2016	Na základe rozhodnutia starostu a obecného zastupiteľstva o spracovaní akčného plánu na ďalšie obdobie
		Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov (n+2). Akčný plán je spracovaný podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje všetky projekty všetkých opatrení. Akčné plány sú prílohou hlavného dokumentu.

5.3. Komunikačný plán

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR v rámci informovanosti a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce vo vzťahu k PHSR nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie obce, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu **k jeho obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine**. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. **Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce je webová stránka obce so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa, rozhlas.** Komunikačná stratégia vo vzťahu k PHSR v obci prebieha kontinuálne od konca júna 2015 počas celého programového obdobia 2015-2025.

Komunikácia vo vzťahu k PHSR je okrem cieľovej skupiny „obyvatelia“ zameraná na dve cieľové podskupiny: **organizácie, zamestnanci**. Komunikácia so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a organizáciami je obsahom jedného z projektov PHSR na roky 2015-2025 a bude prebiehať kontinuálne v rámci tohto projektu a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Komunikácia so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia.

Všestranným nástrojom komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly je „Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva“. Vstupné údaje pripravujú v dostatočnom predstihu zamestnanci obecného úradu, materiál má svojho predkladateľa (konkrétna zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány, stanovisko k materiálu dáva v prípade potreby kontrolór/audit, rokujú o ňom poslanci obecného zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a obecné zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi). Počas programového obdobia 2015-2025 je naplánovaných 15 aktivít na predloženie tohto typu materiálu do obecného zastupiteľstva. Z hľadiska efektivity nie je vylúčené ani spojenie aktivity týkajúcej sa hodnotenia PHSR za daný rok s návrhom nového akčného plánu.

Tabuľka 26: Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu realizácie PHSR obce

	Termín	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1	09/2015	Obecný úrad	poslanci	OZ	Schválenie PHSR	Návrh dokumentu	Uznesenie OZ
2	09/2015	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2015-2017	Návrh dokumentu	Uznesenie OZ
3	03/2016	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
4	09/2017	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2018-2019	Návrh dokumentu	Akčný plán
5	03/2018	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
6	03/2019	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
7	09/2019	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2020-2021	Návrh dokumentu	Akčný plán
8	03/2020	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
9	03/2021	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
10	09/2021	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2022-2023	Návrh dokumentu	Akčný plán
11	03/2022	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie	Hodnotiaca	Monitorovacia

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce 2015 - 2025

		úrad			plnenia PHSR	správa	správa 1 Uznesenie OZ
12	03/2023	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
13	09/2023	Obecný úrad	občania	OZ	Schválenie akčného plánu 2024-2025	Návrh dokumentu	Akčný plán
14	03/2024	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ
15	03/2025	Obecný úrad	občania	OZ	Vyhodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa	Monitorovacia správa 1 Uznesenie OZ

Pozn: OZ – obecné zastupiteľstvo

6. Finančná časť

Vecné vymedzenie projektov jednotlivých opatrení sa premieta do finančného plánu. Finančný plán predstavuje indikatívne kvalifikované odhady pre rozpočty jednotlivých projektov. Keď to bolo možné, obsahuje aj rozpočtované náklady. Indikatívne odhady sa budú upresňovať po definitívnom schválení všetkých operačných programov Programového obdobia 2015-2025.

6.1. Indikatívny finančný plán

Tabuľka 27: Indikatívny finančný plán podľa rokov

	Rok										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
PO 01	1 038 000	1 038 000	531 334	631 333	931 333	218 000	218 000	218 000	218 000	218 000	5 260 000
PO 02	776 666	986 667	989 167	822 500	817 500	57 500	57 500	57 500	57 500	57 500	4 680 000
PO 03	690 334	690 334	907 000	673 667	623 667	107 000	47 000	73 666	73 666	73 666	3 960 000

Tabuľka 28: Indikatívny finančný plán podľa zdrojov

Prioritná oblasť	Rozpočtový náklad	Verejné zdroje	Z toho národné zdroje	Z toho štrukturálne fondy	Súkromné zdroje	Úverové zdroje	Iné zdroje
PO 01	5 260 000	4 997 000	526 000	4 471 000	0	0	263 000
PO 02	4 680 000	4 446 000	468 000	3 978 000	0	0	234 000
PO 03	3 960 000	3 762 000	396 000	3 366 000	0	0	198 000
Spolu	13 900 000	13 205 000	1 390 000	11 815 000	0	0	695 000

6.2. Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivít	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje (rozpočet obce)
				mesiac / rok - mesiac / rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Sociálna politika					5 260 000 €	4 997 000 €	526 000 €	4 471 000 €	0 €	0 €	0 €	263 000 €
1.1. Sociálna infraštruktúra	1.1.1. Rekonštrukcia bývalej MŠ na zariadenie sociálnych služieb vrátane výdajne a rozvozu jedla, zníženia energetických nákladov	1212 - Ostatné ubytovacie zariadenia na krátkodobé pobyty	Náklady na rekonštrukciu MŠ na zariadenie sociálnych služieb	1/2016-12/2017	700 000 €	665 000 €	70 000 €	595 000 €	0 €	0 €	0 €	35 000 €
	1.1.2. Vybudovanie bezbariérových vstupov		Náklady na vybudovanie bezbariérových vstupov	1/2018-12/2020	10 000 €	9 500 €	1 000 €	8 500 €	0 €	0 €	0 €	500 €
	1.1.3. Výstavba nových bytových domov	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	Náklady na výstavbu bytových domov	1/2019-12/2025	700 000 €	665 000 €	70 000 €	595 000 €	0 €	0 €	0 €	35 000 €

1.2. Kultúrna a športová infraštruktúra	1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí		Náklady na podporu podujatí	1/2016-12/2025	40 000 €	38 000 €	4 000 €	34 000 €	0 €	0 €	0 €	2 000 €
	1.2.2. Vybudovanie kúpaliska		Náklady na vybudovanie kúpaliska	1/2020-12/2020	300 000 €	285 000 €	30 000 €	255 000 €	0 €	0 €	0 €	15 000 €
	1.2.3. Dobudovanie priestorov knižnice, zavedenie online katalógu kníh a doplnenie knižného fondu	1262 - Múzeá a knižnice	Náklady na dobudovanie, zavedenie online katalógu, doplnenie knižného fondu knižnice	1/2016-12/2017	20 000 €	19 000 €	2 000 €	17 000 €	0 €	0 €	0 €	1 000 €
	1.2.4. Vybudovanie nových športovísk vrátane materiálo-technického vybavenia	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Náklady na vybudovanie nových športovísk	1/2018-12/2020	150 000 €	142 500 €	15 000 €	127 500 €	0 €	0 €	0 €	7 500 €
	1.2.5. Rekonštrukcia/výstavba kabín a tribúny na futbalovom ihrisku	2411 - Športové ihriská	Náklady na rekonštrukciu kabín a tribúny	1/2016-12/2017	600 000 €	570 000 €	60 000 €	510 000 €	0 €	0 €	0 €	30 000 €
	1.2.6. Podpora športových podujatí		Náklady na podporu podujatí	1/2016-12/2025	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €

1.3. Školská infraštruktúra	1.3.1 Podpora projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno-technického zabezpečenia		Náklady na podporu projektov a materiálno-technického zabezpečenia	1/2016-12/2025	40 000 €	38 000 €	4 000 €	34 000 €	0 €	0 €	0 €	2 000 €
	1.3.2. Modernizácia spojenej ZŠ s MŠ vrátane zníženia energetických nákladov	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Náklady na modernizáciu ZŠ s MŠ vrátane zníženia energetických nákladov	1/2018-12/2025	800 000 €	760 000 €	80 000 €	680 000 €	0 €	0 €	0 €	40 000 €
	1.3.3. Rozšírenie kapacity MŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Náklady na rozšírenie kapacity MŠ	1/2016-12/2020	1 200 000 €	1 140 000 €	120 000 €	1 020 000 €	0 €	0 €	0 €	60 000 €
1.4 Zdravotná infraštruktúra	1.4.1. Rekonštrukcia budovy súčasného zdravotného strediska vrátane zníženia energetických nákladov	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	Náklady na rekonštrukciu budovy	1/2016-12/2020	600 000 €	570 000 €	60 000 €	510 000 €	0 €	0 €	0 €	30 000 €
II. Ekonomická (Hospodárska) politika					4 680 000 €	4 446 000 €	468 000 €	3 978 000 €	0 €	0 €	0 €	234 000 €
2.1. Zvyšovanie kvality verejných	2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností		Náklady na vzdelávanie	1/2016-12/2025	30 000 €	28 500 €	3 000 €	25 500 €	0 €	0 €	0 €	1 500 €

služieb samosprávy	pracovníkov OÚ											
	2.1.2. Aktualizácia rozvojových dokumentov obce – územného plánu a akčných plánov		Náklady na aktualizáciu rozvojových dokumentov	1/2016-12/2025	40 000 €	38 000 €	4 000 €	34 000 €	0 €	0 €	0 €	2 000 €
	2.1.3. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb		Náklady na elektronizáciu služieb	1/2016-12/2025	30 000 €	28 500 €	3 000 €	25 500 €	0 €	0 €	0 €	1 500 €
	2.1.4. Vznik obecných novín		Náklady na vznik obecných novín	1/2017-12/2017	10 000 €	9 500 €	1 000 €	8 500 €	0 €	0 €	0 €	500 €
2.2. Technická infraštruktúra	2.2.1. Rekonštrukcia domu smútku na Dolnorišovskom cintoríne	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	Náklady na rekonštrukciu domu smútku	1/2016-12/2018	500 000 €	475 000 €	50 000 €	425 000 €	0 €	0 €	0 €	25 000 €
	2.2.2. Rozšírenie kamerového systému		Náklady na rozšírenie kamerového systému	1/2016-12/2020	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €
	2.2.3. Rekonštrukcia Hornorišovského cintorína vrátane technickej infraštruktúry a vybudovania		Náklady na rekonštrukciu cintorína vrátane technickej infraštruktúry	1/2017-12/2020	800 000 €	760 000 €	80 000 €	680 000 €	0 €	0 €	0 €	40 000 €

	prístrešku											
	2.2.4. Doplnenie obecného mobiliáru		Náklady na obstaranie obecného mobiliáru	1/2016-12/2025	200 000 €	190 000 €	20 000 €	170 000 €	0 €	0 €	0 €	10 000 €
	2.2.5. Rekonštrukcia KD vrátane vnútorného vybavenia (hľadisko, pódium, sobášna sieň)	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Náklady na rekonštrukciu KD vrátane zabezpečenia vnútorného vybavenia	1/2016-12/2020	400 000 €	380 000 €	40 000 €	340 000 €	0 €	0 €	0 €	20 000 €
	2.2.6. Revitalizácia parku pri kostole a rekonštrukcia oplotenia		Náklady na revitalizáciu parku a rekonštrukciu oplotenia	1/2016-12/2019	400 000 €	380 000 €	40 000 €	340 000 €	0 €	0 €	0 €	20 000 €
2.3. Dopravná infraštruktúra	2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	Stavebné náklady na rekonštrukciu a výstavbu miestnych komunikácií	1/2016-12/2020	900 000 €	855 000 €	90 000 €	765 000 €	0 €	0 €	0 €	45 000 €
	2.3.2. Rekonštrukcia, výstavba a rozšírenie chodníkov	2112 - Miestne komunikácie	Stavebné náklady na rekonštrukciu a výstavbu obecných chodníkov	1/2016-12/2020	900 000 €	855 000 €	90 000 €	765 000 €	0 €	0 €	0 €	45 000 €

	2.3.3. Modernizácia autobusových zastávok	2112 - Miestne komunikácie	Náklady na modernizáciu autobusových zastávok	1/2016-12/2025	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €
	2.3.4. Doplnenie dopravného značenia		Náklady na doplnenie dopravných značení	1/2018-12/2025	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €
	2.3.5. Zvýšenie dopravnej bezpečnosti prostredníctvom dopravných zariadení a opatrení		Náklady na dopravné zariadenia a opatrenia	1/2016-12/2019	20 000 €	19 000 €	2 000 €	17 000 €	0 €	0 €	0 €	1 000 €
	2.3.6. Vybudovanie cyklotrasy		Náklady na vybudovanie cyklotrasy	1/2020-12/2020	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €
2.4. Cestovný ruch	2.4.1. Výroba propagačno-informačných materiálov o obci, múzeu a pamiatkach		Náklady na výrobu informačných - propagačných materiálov	1/2016-12/2025	50 000 €	47 500 €	5 000 €	42 500 €	0 €	0 €	0 €	2 500 €
III. Environmentálna politika					3 960 000 €	3 762 000 €	396 000 €	3 366 000 €	0 €	0 €	0 €	198 000 €
3.1. Environmentálna infraštruktúra	3.1.1. Dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	Náklady na dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov	1/2016-12/2020	1 000 000 €	950 000 €	100 000 €	850 000 €	0 €	0 €	0 €	50 000 €

	3.1.2. Zvyšovanie povedomia o ochrane ŽP a o odpadovom hospodárstve prostredníctvom letákov, brožúr		Náklady na osvetovú a informačnú činnosť	1/2016-12/2025	20 000 €	19 000 €	2 000 €	17 000 €	0 €	0 €	0 €	1 000 €
	3.1.3. Doplnenie verejnej zelene a trávnatých plôch na verejných priestranstvách vrátane izolačnej zelene		Náklady na výsadbu zelene, trávnatých plôch	1/2016-12/2025	450 000 €	427 500 €	45 000 €	382 500 €	0 €	0 €	0 €	22 500 €
	3.1.4. Vytvorenie oddychových zón		Náklady na vybudovanie oddychových zón	1/2018-12/2019	100 000 €	95 000 €	10 000 €	85 000 €	0 €	0 €	0 €	5 000 €
3.2. Odpadové hospodárstva	3.2.1. Zvýšenie kapacity ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	Náklady na zvýšenie kapacity ČOV	1/2016-12/2020	750 000 €	712 500 €	75 000 €	637 500 €	0 €	0 €	0 €	37 500 €
	3.2.2. Odstraňovanie divokých skládok		Náklady na likvidáciu skládok	1/2016-12/2016	60 000 €	57 000 €	6 000 €	51 000 €	0 €	0 €	0 €	3 000 €
	3.2.3. Vybudovanie hospodárskeho dvora vrátane zberného dvora a kompostoviska		Náklady na vybudovanie hospodárskeho dvora	1/2016-12/2018	700 000 €	665 000 €	70 000 €	595 000 €	0 €	0 €	0 €	35 000 €
	3.2.4. Doplnenie materiálo-technického vybavenia separovaného zberu		Náklady na doplnenie materiálo-technického vybavenia	1/2023-12/2025	80 000 €	76 000 €	8 000 €	68 000 €	0 €	0 €	0 €	4 000 €

3.3. Protipovodňová ochrana	3.3.1. Vybudovanie hasičskej zbrojnice		Náklady na vybudovan ie hasičskej zbrojnice	1/2018- 12/2020	500 000 €	475 000 €	50 000 €	425 000 €	0 €	0 €	0 €	25 000 €
	3.3.2. Vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov		Náklady na vybudovan ie rigolov, priekop a odvodňova cích kanálov	1/2017- 12/2021	300 000 €	285 000 €	30 000 €	255 000 €	0 €	0 €	0 €	15 000 €
Celkom					13 900 000 €	13 205 000 €	1 390 000 €	11 815 000 €	0 €	0 €	0 €	695 000 €

7. Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte 5 – 10 rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PHSR je natoľko dôležité a užitočné, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.

Schválenie PHSR	
Dokument	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rišňovce na roky 2015 - 2025
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: S pomocou externých odborníkov spracovanie na základe verejnej súťaže. Spracovateľom je spoločnosť: Milena Mrvová - MEDIA COELI[®], Pekárska 11, 917 01 Trnava - Obdobie spracovania: 1.3.2015 – 23.10.2015 - Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Riadiaci tím pozostával z členov externého spracovateľského kolektívu. Na vypracovaní jednotlivých častí PHSR sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia pracovnej skupiny, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci. - Náklady na spracovanie: Náklady na vlastné spracovanie dokumentu na základe výsledku verejnej súťaže boli financované z vlastných zdrojov obce.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) - Verejné pripomienkovanie
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva dňa: 21.10.2015 - Uznesenie č. 68/2015 Obecné zastupiteľstvo Obce Rišňovce schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rišňovce na roky 2015-2025

8. Zoznam príloh

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov

Príloha č. 3 Zoznam skratiek

Príloha č. 4 Formulár č. R6 – Akčný plán 2015-2017

Príloha č. 5 Formulár č. Ú6 – Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Príloha č. 6 Formulár č. A7 – Ex-ante hodnotenie nového PHSR

Príloha č. 7 Formulár č. P3 – Súhrnný prehľad projektových zámerov

Príloha č. 8 Formulár č. R3 – Záznam z monitorovania PHSR (vzorový formulár)

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Zoznam členov pracovných skupín	
Riadiaci tím	Funkcia
Mgr. Jančíová Barbora	Spracovateľ PHSR
Ing. Gregušová Michaela	Spracovateľ PHSR
Laboš Karol	Starosta obce
Členovia pracovnej skupiny	Funkcia
Ružena Jamborová	Referent
Mgr. Martin Jánošík	Výpravca
Helena Ziburová	Riaditeľka záujmového združenia
Veronika Vontorčíková	Študentka
Mária Bejdáková	Materská dovolenka
Mgr. Ľubica Kmeťová	Odborný pracovník
Ing. Jana Žitňáková	Kontrolórka
Ing. Peter Hrabárik	Ekonom
Jarmila Novosadová	Referent

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Obecný úrad obce	www.risnovce.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad obce	www.risnovce.sk
Zdravotníctvo	Obecný úrad obce	www.risnovce.sk
Sociálna starostlivosť	Obecný úrad obce	www.risnovce.sk
Ekonomická situácia	Obecný úrad obce, Štatistický úrad SR	www.risnovce.sk www.statistics.sk

Príloha č. 3 Zoznam skratiek

BJ Bytová jednotka
 ČOV Čistička odpadových vôd
 ESF Európsky sociálny fond
 ERDF Európsky fond regionálneho rozvoja
 KRIS Koncepcia rozvoja informačných systémov
 MŠ Materská škola
 OZ obecné zastupiteľstvo
 PHSR Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
 RVC Regionálne vzdelávacie centrum
 SE Slovenské elektrárne, a.s.
 SPP Slovenský plynárenský podnik, a.s.
 ŠK Športový klub
 TAVOS Trnavská vodárenská spoločnosť
 TKO Tuhý komunálny odpad
 UoZ uchádzači o zamestnanie
 VÚC Vyšší územný celok
 ZMOS Združenie miest a obcí Slovenska
 ZŠ Základná škola
 ZUŠ Základná umelecká škola

Príloha č. 4 Formulár č. R6 – Akčný plán 2015-2017

Akčný plán obce Rišňovce 2015 - 2017			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Akčný plán pre sociálnu oblasť			
1.1.1. Rekonštrukcia bývalej MŠ na zariadenie sociálnych služieb vrátane výdajne a rozvozu jedla, zníženia energetických nákladov	1/2016-12/2017	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
1.2.3. Dobudovanie priestorov knižnice, zavedenie online katalógu kníh a doplnenie knižného fondu	1/2016-12/2017	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
1.2.5. Rekonštrukcia/výstavba kabín a tribúny na futbalovom ihrisku	1/2016-12/2017	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
1.2.6. Podpora športových podujatí	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
1.3.1 Podpora projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálo-technického zabezpečenia	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
1.3.3. Rozšírenie kapacity MŠ	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
1.4.1. Rekonštrukcia budovy súčasného zdravotného strediska vrátane zníženia energetických nákladov	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
Akčný plán pre ekonomickú oblasť			
2.1.1. Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov OÚ	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
2.1.2. Aktualizácia rozvojových dokumentov obce – územného plánu a akčných plánov	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
2.1.3. Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
2.1.4. Vznik obecných novín	1/2017-12/2017	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
2.2.1. Rekonštrukcia domu smútku na Dolnorišňovskom cintoríne	1/2016-12/2018	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.2.2. Rozšírenie kamerového systému	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.2.3. Rekonštrukcia Hornorišňovského cintorína vrátane technickej infraštruktúry a vybudovania prístrešku	1/2017-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.2.4. Doplnenie obecného mobiliáru	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.2.5. Rekonštrukcia KD vrátane vnútorného vybavenia (hľadisko, pódium, sobášna sieň)	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.2.6. Revitalizácia parku pri kostole a rekonštrukcia oplotenia	1/2016-12/2019	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce 2015 - 2025

2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.3.2. Rekonštrukcia, výstavba a rozšírenie chodníkov	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.3.3. Modernizácia autobusových zastávok	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
2.3.5. Zvýšenie dopravnej bezpečnosti prostredníctvom dopravných zariadení a opatrení	1/2016-12/2019	obec Rišňovce	100% vlastné zdroje
2.4.1. Výroba propagačno-informačných materiálov o obci, múzeu a pamiatkach	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
Akčný plán pre environmentálnu oblasť			
3.1.1. Dobudovanie vodovodu a vytvorenie nových vodných zdrojov	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.1.2. Zvyšovanie povedomia o ochrane ŽP a o odpadovom hospodárstve prostredníctvom letákov, brožúr	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.1.3. Doplnenie verejnej zelene a trávnatých plôch na verejných priestranstvách vrátane izolačnej zelene	1/2016-12/2025	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.2.1. Zvýšenie kapacity ČOV	1/2016-12/2020	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.2.2. Odstraňovanie divokých skládok	1/2016-12/2016	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.2.3. Vybudovanie hospodárskeho dvora vrátane zberného dvoru a kompostoviska	1/2016-12/2018	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie
3.3.2. Vybudovanie rigolov, priekop a odvodňovacích kanálov	1/2017-12/2021	obec Rišňovce	95% štátne zdroje, 5% kofinancovanie